

ELSŐ KÉZBŐL A HADERŐRŐL!

magyar

HONVÉD

www.honvedelem.hu

A Honvédelmi Minisztérium magazinja - 2016. december XXVII. évf. 12. szám - 390 Ft

HIT, REMÉNY,
ÖRÖM, SZERETET

977086569300616012

**A MAGYAR HONVÉD
MAGAZIN KÖVETKEZŐ
SZÁMA
2017. JANUÁR 13-ÁN
JELENIK MEG.**

58 Sziráki Szabolcs figyelemreméltó gyűjteménytel rendelkezik az 1945 utáni katonai lap- és könyvkiadás termékeiből.

HM ZRÍNYI
TÉRKÉPÉSZETI ÉS KOMMUNIKÁCIÓS
SZOLGÁLTATÓ KÖZHASZNÚ NONPROFIT KFT.

HADERŐ

Egy esztendő mérlege 4

NAGYVILÁG

Hérvégi harcosok 8

Missziós hírek 12

Hosszú, forró év 14

SEREGSZEMLE

Beváltott ígélet 18

Novemberben történt 20

Fő a biztonság! 24

Változások kora 28

Felderítő-gyorsleltár 32

Vasmadarak gyógyítói 36

Bruce 40

HADITECHNIKA

Gábor Áron utódai 44

HÁTORSZÁG

Hatvan lett az '56-os 48

A hőskor emlékei 50

Nincs vége... 52

Remény és pokol 56

A gyűjtő 58

Közérdekű 62

**A Honvédelmi
Minisztérium magazinja
XXVII. évfolyam 2016.
12. szám**

Kiadja a HM ZRÍNYI Térképészeti és Kommunikációs Szolgáltató Közhasznú Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság.

Felelős kiadó:

Benkóczy Zoltán
ügyvezető

Nyomtatás:

A kft. saját nyomdájában

Felelős vezető:

A kft. ügyvezetője

Szerkesztőség: 1087 Budapest,
Kerepesi út 29/B Postacím: 1440
Budapest, Pf. 22 Tel.: 459-5315,
HM: 27-913 fax: 459-5351
E-mail: magyarhonved@armedia.hu

Megbízott főszerkesztő:

Feith László

Főmunkatárs:

Szabó Béla

Olvasószerkesztő:

Győri László

Lapszerkesztők:

Sinka István, Trautmann Balázs

Régió-tudósítók:

Galambos Sándor, Kálmánfi Gábor

Fotóriporterek:

Dévényi Veronika,
Rácz Tünde (képszerkesztő), Tóth László

Tervezőszerkesztő:

Gábor Mariann

E havi magazinunk

Feith László szerkesztette

Borítófotó: Rácz Tünde

ISSN: 0865-6932

Lapunk az Európai Katonai Sajtószövetség (European Military Press Association) tagja

Előfizetésben terjeszti a Magyar Posta Rt. Hírlapüzletága (1089 Bp. VIII., Orczy tér 1.), előfizethető valamennyi postán, kézbesítőknél, e-mailben: hirlapelofizetes@posta.hu, faxon: 303-3440.

További információ:

06-80-444-444

A KFOR második embereként

EGY ESZTENDŐ MÉRLEGE

BŐ EGY ESZTENDŐVEL EZELŐTT, 2015 OKTÓBERÉBEN KOROM FERENC DANDÁRTÁBORNOKOT NEVEZTÉK KI A KFOR-MISSZIÓ PARANCSNOKHELYETTESÉNEK. ADDIG EZT A MAGAS TISZTSÉGET MÉG NEM TÖLTÖTTE BE MAGYAR KATONA. A HONVÉD VEZÉRKAR HADMŰVELETI CSOPORTFŐNÖKSÉGÉNEK CSOPORTFŐNÖKÉVEL KÜLSZOLGÁLATA BEFEJEZTÉVEL, HAZATÉRÉSÉT KÖVETŐEN BESZÉLGETTÜNK.

– **Hogyan lehet egy magyar tábornokból a KFOR parancsnokhelyetese?**

– A NATO-n belül minden misszióban meghatározott a vezető nemzetek köre; a KFOR-ban például ezt a szerepet Németország, Franciaország és Olaszország tölthette be. Mandátu-

muk általában négy esztendőre szólt, és egymásnak adták a stafétabotot. Franciaország azonban – amely az utóbbi időkben már csupán két katonával képviseltette magát a misszióban – mára elhagyta a KFOR-t. Jelenleg éppen Olaszország a vezető nemzet, így értelemszerűen ők de-

legálják a parancsnokot is. A hierarchiában őt követő beosztásokat pedig azoknak az országoknak a képviselői látják el, amelyek (elsősorban a létszám és a képességek tekintetében) jelentősen hozzájárulnak a misszió sikeres működtetéséhez. Ezen a listán, a létszám alapján, Magyarország

Korom Ferenc dandártábornok

jelenleg az ötödik helyen áll, manőver- vagy felderítőerők tekintetében viszont ennél is előrébb. Utóbbiak pedig jelentősen felértékelik egy adott nemzet szerepét a misszióban. Mindezeket figyelembe véve ajánlotta fel a NATO hazánk számára a parancsnokhelyettesi beosztást, s ez alapján kaptam megbízást a honvédelmi minisztertől és a Honvéd Vezérkar főnökétől a feladat ellátására.

– Ugyanabban az időszakban az EUFOR-misszióban is magyar tábornok töltötte be a parancsnokhelyettesi pozíciót, Mihócza Zoltán dandártábornok. Értékelhetjük ezt

a szövetségesek részéről a hazánk irányába megnyilvánuló bizalom jeleként?

– Valószínűleg igen, Magyarország stratégiai fontosságú partner a balkáni missziós szerepvállalásban. Szinte a kezdetektől fogva ott vagyunk, és nemcsak Koszovóban, hanem a régió más területein is. Ráadásul a magyar katonáknak, a magyar kontingenseknek nagyon jó a hírük.

– **Jelenleg mekkora a KFOR létszáma?**

– Ez idő tájt harmincegy nemzet mintegy 4500 katonája szolgál a misszióban, amelyben egyébként kétféle hozzájárulást különböztetünk meg: a NATO-alárendeltségben, illetve a nemzeti alárendeltségben tevékenykedőket. Utóbbiak körébe tartoznak azok az országok, amelyek ugyan nem NATO-tagállamok, de fontosnak érzik a szerepvállalást a konfliktus békés rendezésében. Ők inkább logisztikai- és kiszolgálóelemekkel segítik a munkát, egyfajta háttérrel biztosítva a NATO-alárendeltségben működő kontingenseknek.

– **Milyen kihívásokat jelent egy ilyen nemzetközi alakulat parancsnokhelyettesi posztjának a betöltése?**

– A KFOR parancsnokhelyettesének a dolga, hogy az alegységekkel, a katonákkal, a műveletekkel, a kiképzéssel és minden ehhez kapcsolódó tevékenységgel foglalkozzon. A parancsnok munkájának zömét ugyanis más irányú elfoglaltságok teszik ki, például ő tartja az állandó

kapcsolatot Koszovó elnökétől a városok közigazgatási vezetőin keresztül szinte mindenkiel, aki az ország irányításában felsőbb szinteken részt vesz. Ebből adódóan rengeteg látogatót fogad és még többet utazik. A missziós tevékenység és a nemzeti rangidősök koordinálása így inkább a parancsnokhelyettes munkája, s tegyük hozzá mindjárt, hogy harmincegy ország esetében ez nem is annyira egyszerű feladat.

– **Maradt-e ideje a magyar katonákkal kiemelten foglalkozni?**

– Nem. Szolgálati időm alatt három magyar váltás érkezett Koszovóba; természetesen mindegyik parancsnokával személyesen találkoztam és beszéltem rögtön a küldetésük elején. Mindnyájukkal közöltem a legfőbb elvárásomat, miszerint: őrizzék meg azt a színvonalat, amelyet a Magyar Honvédség az évek során kialakított a misszióban. Nem is volt probléma soha. A magyarok munkáját mindenki elismeri Koszovóban, vannak olyan kiképzési feladatok – ilyen például a tűziszony (fire phobia) leküzdését célzó felkészítés –, amelyeket csak a magyarok oktathatnak. Ha a törődés tekintetében nem is tehettem különbséget, azért persze igyekeztem a lehető legtöbb időt a magyar katonák körében eltölteni, de azt hiszem, ez megbocsátható a számomra.

– **Említette az utolsó két francia katona kivonását. Milyen prognózis alapján dönt egy adott nemzet arról, hogy hány katonát küld a misszióba vagy hív vissza onnan?**

– A NATO fő szempontja, hogy a biztonsági helyzetnek megfelelő, elégséges számú katonát állomásoztasson a helyszínen. Emellett persze minden résztvevő országnak van saját nemzeti katonapolitikai érdeke, amely akár pénzügyi, akár védelempolitikai, akár más okok – például a nagyon is aktuális migrációs válság – miatt folyamatosan változik, s ehhez alkalmazkodva határozzák meg a külföldön szolgálatot teljesítő katonáik számát is. Ezzel együtt a 4500 fős KFOR létszám stabilnak mondható, 2012 óta számottevően nem változott. Régebben egyébként konkrét időhöz kötötték egy adott létszám állomásoztatását, most viszont már a biztonsági helyzet változásaihoz igazítják. Ez a metódus sokkal célravezetőbb, mint az, amikor mindig ugyanannyi katona volt a misszióban, akár szükség volt rájuk, akár nem.

– **Milyenek látja most a biztonsági helyzetet Koszovóban, főleg az etnikai feszültségek függvényében?**

– A Balkán kapcsán mindig nagyon óvatosan kell fogalmazni, ha az ember a biztonsági helyzetet szeretné megítélni vagy láttatni. A felszín általában nyugodt, a mélyben azonban elfojtott indulatok kavarnak. Az elmúlt években jelentősen csökkent az etnikai villongások száma, nyílt konfliktusok nincsenek, de a láthatatlan feszültség miatt elég egyetlen szikra, hogy minden berobbanjon. Jelenleg Koszovóban nem is annyira az etnikai feszültség generál érzékelhető problémát, még csak nem is a katonai jelenlét, a gondok sokkal

inkább gazdasági és politikai jellegűek. Ne feledjük, hogy egy nagyon fiatal állam nagyon fiatal pártokból álló politikai rendszeréről van szó, ahol az egyén, az emberek érdekei, problémái, mindennapi gondjai mintha elsikkadnának. A korrupció, a gazdaság átláthatatlansága, a munkanélküliség és a szegénység elégedetlenséget szül, mindez pedig idővel alapja lehet egy társadalmi törésnek, amely bizony erőszakos formában is megnyilvánulhat.

– **A migránsválság mennyire érintette vagy érintheti a jövőben Koszovót, azon belül a KFOR tevékenységét?**

– Alaprendeltetése értelmében a KFOR a helyi hivatalos szerveket és az önkormányzatokat támogatja, nincs konkrét szerepe vagy mandátuma a migránskérdésben. Az, hogy egy adott ország miként képes

kezelni a migránsválságot, nagyban múlik a kormányzati szervek felkészültségén. Amikor például elkezdtem a kinti szolgálatot, az ENSZ és az EBESZ helyi képviselőivel együtt hamar szembesültünk a ténnyel, miszerint a koszovói vezetésnek nincs kidolgozott terve egy esetleges migránsválság kezelésére. Ösztönzésünket, javaslatainkat azonban megszívlelték, s a szolgálati időm vége felé már kész terveik voltak arra nézve is, hogy miként kezelhetnek egy ilyen helyzetet. A régióban egyébként Koszovó a legkisebb ország a maga 20 ezer négyzetkilométerével, és a fő balkáni migránsútvonalak elkerülik. A fő irány inkább Szerbia volt, illetve újabban a Görögország–Macedónia–Albánia–Olaszország tengely. Ebből adódóan a kint töltött szolgálati időm során mindössze néhány tucat migráns érkezett az országba.

Mindez persze nem jelenti azt, hogy a helyzet nem változhat meg néhány hét vagy hónap alatt. Ha a térség valamelyik országa úgy dönt, hogy lezárja a határait, és a migránsútvonalak a függőleges helyett egy horizontális tengelyre helyeződnek át, az már Koszovót is érintheti.

– **Más a helyzet az „Iszlám Állammal”.** A hírek szerint a közelmúltban több, a hálózatukhoz tartozó embert fogtak el Koszovóban, és terrorcselekmények előkészítésével vádolják őket. **Mennyire befolyásos a terrorszervezet az országban, és mi a szerepe a KFOR-nak az ellenük folytatott küzdelemben?**

– Egy esetleges terrortámadásra a KFOR-nak is léteznek kidolgozott tervei, s bár eddig nem történt ilyen, a fenyegetés nagyon is valós, komolyan kell venni. Az elmúlt időszakban több, az „Iszlám Állam” ellenőrzése alatt álló területről visszatért potenciális elkövető jelent meg az országban. Ennek megfelelően voltak olyan időszakok, amikor szigorítottunk is a biztonsági intézkedéseinken. Bár mandátum hiányában önálló akciót nem kezdhettünk ellenük, de az EULEX-szel (az EU rendőri és igazságszolgáltatási szervezete Koszovóban) közösen információkkal és tanácsokkal láttuk el a koszovói rendőrséget, amelynek szintén kiváló hírszerzői vannak. Munkájuk eredményeként a helyi biztonsági erők eddig megközelítőleg 350–400 főt tartóztattak le, olyanokat, akik komolyan gyanúsíthatók azzal, hogy az „Iszlám Állam” megbízásából tartózkodnak Koszovóban. Kaptunk információkat közvetlen fenyegetésekről is, de a koszovói hatóságok minden alkalommal remekül reagáltak, így eddig nem történt terrortámadás az országban.

– **Többször felmerült már, hogy a KFOR struktúráját valamilyen formában megújítják, a misszió megszüntetése azonban még nem került napirendre. Megítélése szerint meddig marad a KFOR, és milyen változások várnak rá?**

– Az önálló Koszovó vezetése számára megnyugtató a KFOR jelenléte. Az erről szóló megállapodást minden évben felülvizsgálják, de semmi nem indokolja a csapatok kivonását, hiszen

mind a koszovói, mind a szerb fél főként a KFOR-ban látja a biztonság garanciáját. Ez különösen igaz a határbiztosítás területén, amelyet szintén mi kontrollálunk, és amely tekintetben a két fél nem működik együtt. Ne feledjük azt se, hogy a NATO-táborok fenntartása rengeteg helyi lakosnak ad munkát és megélhetési lehetőséget, így gazdasági szempontból is sokat nyom a latba a jelenlétünk. A „hogyan tovább” azonban ezektől függetlenül is fontos kérdés. Amikor kikerültem Koszovóba, a parancsnok felkért, hogy készítsek egy tanulmányt a KFOR további fejlődési lehetőségeit illetően. A legfontosabb konklúzió az volt, hogy amennyiben a biztonsági helyzet tartósan javul és nyugodt marad, a szövetséges országok fokozatosan kivonhatják harcoló csapataikat, s felválthatják azokat úgynevezett non-kinetic erőkkel. Ezt a tanulmányt a NATO döntéshozó szerve is elfogadta, de a megvalósítása csakis a biztonsági körülmények tartós változásával kezdhető meg.

– **Hogyan reagálna a KFOR, ha egy ilyen jellegű csapatkivonást követően az országban mégis vilongások törnének ki?**

– Erre is fel vagyunk készülve, a tartalék erők éppen emiatt állnak folyamatos készenlétben. Egykor a misszióban 50 000 katona vett részt, ma 4500. Ilyen szempontból egyébként nem is az a lényeges, hogy éppen hányan tartózkodnak a helyszínen, hanem hogy hány kiképzett rendfenntartót vagyunk képesek rövid időn belül a helyszínre juttatni.

– **Egy esztendő tapasztalatai alapján hogyan látja a magyar katonák itthoni felkészítését, akad-e bármi változtatni való?**

– Szokták mondani, hogy újítani sosem árt, de úgy vélem, hogy a magyarok felkészítése a KFOR-missziókra maradéktalanul betölti célját, s ez alapján büszkén végezhetik munkájukat a műveleti területen. Természetesen a helyi viszonyokra történő felkészítés legjobb terepe maga Koszovó, s éppen ezért minden újonnan érkező kontingensnek kinti gyakorlatot és vizsgát is tartunk. Ez a jól bejáratott rendszer a további záloga annak, hogy katonáink minden körülmények között megállják a helyüket. A hazai és külföldi előljárók, avagy a látogatóba érkező vendégek mindig a legnagyobb elismerés hangján szólnak a magyarok munkájáról. Külön megtiszteltetés volt a számunkra, hogy dr. Simicskó István honvédelmi miniszter röviddel hivatalba lépése után először a KFOR magyar kontingenséhez látogatott el.

– **Nemrégén tért vissza a Honvéd Vezérkarban betöltött posztjára, a hadműveleti csoportfőnökség élére. Milyen érzés újra itt lenni?**

– Furcsa. Egy év nagyon hosszú idő. Kiesik az ember az itteni ritmusból, és felvesz egy másikat egy másik közegben, környezetben. Itt nagyon magas fordulatszámon pörög a munka. Rengeteg feladatunk van, koordinálni pedig csak úgy lehet, ha mindennel tisztában vagyunk, ami a főnökségen történik. Jelenleg éppen utolérem magam.

HÉTVEÉGI HARCOSOK

AZ AFGANISZTÁNI, MAJD AZ IRAKI HÁBORÚ TAPASZTALATAINAK, ILLETVE A FELSZERELÉSEK ÉS A FEGYVERZET FEJLESZTÉSÉNEK KÖSZÖNHETŐEN MA MÁR AZ AMERIKAI NEMZETI GÁRDA „HÉTVEÉGI HARCOSAI” TELJESEN EGYENÉRTÉKŰNEK SZÁMÍTANAK A HIVATÁSOS ÁLLOMÁNYÚ HADSEREG KATONÁIVAL. HOSSZÚ ÚT VEZETETT IDEÁIG...

Az Amerikai Egyesült Államok nemzeti gárdája az ország hadseregének legfontosabb tartalékereje. Az USA minden tagállama rendelkezik saját nemzeti gárdával, emellett a speciális jogállású Columbia kerület (mely a fővárosnak, Washingtonnak ad helyet), illetve Puerto Rico, az Amerikai Virgin-szigetek és Guam is fenntart ilyen saját erőt. Ez mindösszesen 54, egyszerre állami és szövetségi irányítás alatt álló katonai szervezetet jelent. A gárdisták döntő többsége hagyományos értelemben véve civil munkavállaló, azaz a hétköznapi élet legkülönbözőbb területein dolgozik. Ezt az állományt egészítik ki a teljes állásban katonai

szolgálatot teljesítő gárdisták, akik jellemzően a vezetés, illetve a kiképzés területén tevékenykednek.

A nemzeti gárdák történelme egészen a telepések Amerikába érkezésének időszakáig, az Új Világ európai meghódításáig vezethető vissza. Az első, már valóban szervezett milícia 1636-ban állt fel Massachusetts államában – ott olvadtak először össze a kisebb helyi csapatok egy nagyobb, jobban irányított, egységes parancsnokság alatt álló alakulattá. A gyökereiket illetően egyébként sok más állam nemzeti gárdája is ekkortól dátálja az eredetét. A különböző kolóniák milíciái azonban csak 1776-ban, az Amerikai Egyesült Államok függetlenné válásával alakultak át állami

Természeti katasztrófáknál is bevethetőek.

Ma már nincs különbség a hadsereg és a nemzeti gárda felszerelése között.

katonai egységekké. Nemzeti Gárda elnevezéssel – francia mintára – először 1824-ben New York állam gárdáját illették. 1903-tól azonban már mindenhol ezt a titulust használták a milíciákra. 1933-tól a máig érvényes jogszabályok alapján ez az elnevezés kettős, állami (azaz helyi) és szövetségi irányítású tartalékos erőt jelent. A gárda az egyes államok területén

a kormányzó, míg a fővárosban, valamint az Egyesült Államok határain kívül bevetve az amerikai elnök vagy mebbi zottja irány tása alatt áll.

SEMMI KÖNNYÍTÉS!

Fontos megjegyezni, hogy a nemzeti gárdák tagjainak ugyanolyan fizikai

és szellemi követelményrendszernek kell megfelelniük, mint a tényleges katonáknak, pilótáknak. A rendfokozatok, a rendfokozati jelzések is megegyeznek a hadseregben viselttel, és a gárdisták éppúgy jogosultak minden olyan kitüntetésre, amelyekre a haderő aktív vagy tartalékos tagjai. Emellett azonban az egyes államok saját katonai kitün-

Vadonatúj CH-47F Chinook helikopter is megtalálható a gárda arzenáljában.

A New York-i nemzeti gárda nyitja meg a hagyományos Szent Patrik-napi felvonulást.

tetéseket is alapíthatnak és adományozhatják a tiszteletdíjakra.

A gárda alakulatait mind az állam kormányzója, mind pedig a szövetségi kormány aktivizálhatja. Háború vagy nemzeti vészhelyzet esetén az Egyesült Államok elnöke, Kongresszusa vagy védelmi minisztere rendelheti el az államok gárdáinak

mobilizálását és alkalmazását, az aktív haderő kiegészítőjeként. Az egyes államok kormányzói pedig rendkívüli állapot kihirdetését, illetve bevezetését követően alkalmazhatják saját nemzeti gárdájukat államuk határain belül. Erre leginkább a különböző természeti katasztrófák esetén kerül sor, amikor a vészhelyzet

elhárításában, következményeinek kezelésében, az áldozatok és a lakosság kimentésében, ellátásában van szükség a gárda katonáira, járműveire, erőforrásaira.

AZ ELSŐ VONALBAN

A nemzeti gárdák hagyományosan kivették részüket az Egyesült Államok területén vagy azon kívül zajló hadműveletekből is. Érdekesség, hogy a függetlenséghez vezető háború első csatáját a már említett „legöregebb” nemzeti gárda, a massachusetts-i milícia vívta: Lexington és Concord mellett a brit hadsereg reguláris alakulataival ütköztek meg 1775. április 19-én. A milíciák ugyancsak kivették a részüket az őslakos indiánok ellen viselt hadműveletekből és az 1812. évi háborúból is. Az 1846–48 között vívott amerikai–mexikói háború során pedig már a milíciák adták az amerikai haderő 70 százalékát. Hasonlóan fontos szerepet kaptak ezek az alakulatok a 1861–65 közötti polgárháborúban is: a korai hónapokban főleg az egymással szemben álló déli és északi államok milíciái ütköztek meg a csatamezőkön.

A nemzeti gárdák történelmének kevésbé dicsőséges időszakaként tartják számon a 19–20. század

A nemzeti gárdák büszkék a történelmi gyökereikre.

A repülőterek őrzés-védelmében is fontos szerepet játszanak.

fordulóját, amikor is a jellemzően közép- és felső osztályba tartozó tisztek vezette és a helyi gyáripárosok támogatta gárdákat gyakran vetették be a munkasztrájkok leverésére.

Az első világháborúban szintén komoly szerephez jutottak a gárdisták: a nyugati hadszíntéren, Franciaországban harcoló amerikai katonák mintegy 40 százaléka ugyanis a nemzeti gárdához tartozott. A második világháborúban 19 hadosztályt alkottak a gárdista katonák, míg az 1950-tól 1953-ig tartó koreai háború idején 140 ezer gárdista mozgósítására került sor. Az 1991-es Sivatagi Vihar műveletben is több mint 63 ezer gárdista vett részt, és azóta is folyamatos a „hétvégi harcosok” tengerentúli bevetése. Így például Haiti, Szomália, Bosznia-Hercegovina, Koszovó területén is szolgáltak, azaz szinte minden, amerikai részvétellel zajló békefenntartó műveletben részt vettek a gárdisták.

2001 SZEPTEMBERE UTÁN

A 2001. szeptember 11-i terrortámadást követően megsokszorozódtak a nemzeti gárda egységeire, katonáira váró feladatok – otthon és a távoli műveleti területeken egyaránt. Ma már teljesen természetes látvány az amerikai nagyvárosok utcáin, repülőterein, fontosabb közlekedési csomópontjaiban őrködő, felfegyverzett nemzeti gárdisták látványa. Az évek

előrehaladtával a politikai vezetés által nem tervezetten hosszúra nyúlt afganisztáni, majd iraki harcokban is egyre nagyobb szerepet kaptak a tartalékos erők. 2005-ben már az Afganisztánban harcoló katonák 55, az Irakban szolgálók 43 százaléka nemzeti gárdista volt, ami összesen több mint 180 ezer főt jelent. 2011-re valamennyi nemzeti gárdista dandárt be is vetették legalább egyszer a két hadszíntér valamelyikén, s így mára már közel félmillió tartalékos mondhatja el magáról, hogy a terrorizmus elleni harcban teránja.

A példátlanul hosszú és kemény igénybevételhez azonban változtatni kellett a felszerelésen, a fegyverzeten és nem utolsósorban a kiképzésen is. Ma már elképzelhetetlen, hogy a tartalékos haderő a szó átvitt értelmében is „tartalékos”, azaz nem a legkorszerűbb, leghatékonyabb, a legnagyobb túlélési esélyt jelentő fegyverzettel, rádiókkal, harcjárművekkel induljon a harcba. Persze, ha a szárazföldi és légi nemzeti gárda egészének arzenálját tekintjük, akkor még ma is tapasztalható némi lemaradás, azonban az éles hadműveletekben már nincs semmi különbség egy nemzeti gárdista, illetve az amerikai hadsereg bármelyik hivatásos katonájának felszerelése, fegyverzete között.

A kiképzést is alaposan át kellett alakítani. A sokáig bevált „havi egy hétvége és évi egyszer két hét” felkészítési időtartam ugyanis a jelenlegi intenzív igénybevételt – gyakor-

latilag háborús résztvételt – jelentő időkből már nem lenne elégséges. Tegyük hozzá persze, hogy a különleges szakértelmet megkövetelő beosztásokban már korábban is több időt fordítottak a kiképzésre az átlagnál. A 2010-es évek elejétől az amerikai hadsereg létszámának csökkentése, s ezzel együtt a nemzeti gárda szerepének, kiképzettségének növelése prioritással bírt az amerikai hadvezetés tervei között. 2012-ben már akár az évi 7 hetes kiképzési időszakot is elképzelhetőnek tartották, mint a gárda egészére vonatkozó általános eljárást. Annál is inkább, mivel az Oroszországgal kialakult feszült helyzetben már nehezebben volt elképzelhető a hadsereg aktív létszámának tervezett, jelentős leépítése.

MENTORSZEREPEBEN

A Magyar Honvédség egyik legfontosabb és legszorosabb együttműködése Ohio állam nemzeti gárdájával alakult ki. Nem véletlen, hiszen a mai napig kiváló kapcsolat gyökerei egészen 1993-ig nyúlnak vissza. Akkor indult ugyanis az a kísérlet, amely során a volt Varsói Szerződés tagállamai egy-egy amerikai nemzeti gárdával „kapcsolódnak össze”, segítve a volt szocialista államok haderejének fejlődését, átalakulását. No persze az sem a véletlen műve volt anno, hogy pont Ohio-ra esett a választás: az államban, főleg Cleveland város környékén ugyanis az átlagnál jelentősebb a magyar kötődésű lakosság aránya. Az amerikai gárdisták és a magyar katonák nem csupán számos hadgyakorlaton bizonyították, hogy képesek professzionális szinten együttműködni, hanem „éles” hadszíntéren, különleges körülmények között is. Afganisztánban 2009 és 2013 között a nemzeti gárdisták és honvédségünk katonái az MH Műveleti Tanácsadó és Összekötő Csoport (Operational Mentoring and Liaison Team – OMLT) tagjaiként végezték az Afgán Nemzeti Hadsereg 209. hadtest 2. dandár 3. zászlóaljának műveleti felkészítését, amely munkájuk eredményeként 2012 nyarán érte el az önálló műveletre alkalmas minősítést.

SZARAJEVI LÁTOGATÁS

A Bosznia-Hercegovinában szolgálatot teljesítő magyar katonáknál tett kétnapos látogatást dr. Benkő Tibor vezérezredes. A Honvéd Vezérkar főnöke a magyar kontingens szerepvállalásával és a térség biztonsági kihívásaival kapcsolatban megbeszéléseket folytatott Giselle M. Wilz dandártábornokkal, a szarajevói NATO Műveleti Parancsnokság parancsnokával, Friedrich Schrötter vezérőrnaggyal, az EUFOR parancsnokával és Sáfár Albert dandártábornokkal, az EUFOR Műveleti Parancsnokságának törzsfőnökével. A vezérezredes felkereste az EUFOR nemzeti támogató elem 19. váltását, ahol tájékozódott a katonák felkészültségéről, illetve elhelyezési és munkakörülményeiről is.

Kép és szöveg: Honvéd Vezérkar

MARAD AZ EUFOR

Fenn kell tartani a Bosznia-Hercegovinában szolgálatot teljesítő uniós katonai művelet végrehajtói mandátumát. Ameddig szükséges, a részt vevő országok csapatokkal is hozzájárulnak az EUFOR ALTHEA működéséhez – hangsúlyozta Siklós Péter, védelempolitikáért és védelmi tervezésért felelős helyettes államtitkár annak kapcsán, hogy a Közép-európai Védelmi Együttműködés (CEDC) tanácskozásának résztvevői találkoztak Marina Pendes boszniai védelmi miniszterrel, illetve az EUFOR ALTHEA uniós katonai művelet butmiri táborában személyesen is tájékozódtak a katonák feladatairól és a művelet részleteiről.

Honvedelem.hu / MTI; fotó: Krizsán Csaba (MTI)

MEDÁLPARÁDÉ

A KFOR pristinai parancsnokságán medálátadó ünnepséget rendeztek az egyéni beosztásban szolgálatot teljesítő katonák számára. A rendezvényen részt vett és felszólalt Giovanni Fungo vezérőrnagy, a KFOR parancsnoka, aki köszönetet mondott a KFOR-parancsnokságon szolgált – féléves, illetve egyéves missziójukat befejező – magyar és külföldi katonáknak. A munkájuk elismerését fémjelző medálokat a KFOR vezetői – Giovanni Fungo vezérőrnagy, Christian Riener dandártábornok, a KFOR parancsnokhelyettese, valamint Patricia M. Anslow dandártábornok, a KFOR törzsfőnöke – személyesen adták át a kitüntetetteknek.

Kép és szöveg: Kozák Piroska százados

Mindenszentek alkalmából koszorúzással egybekötött közös megemlékezést tartottak az MH KFOR Kontingens 15. váltásában szolgálók, a koszovói misszióban egyéni beosztásban dolgozó magyar békefenntartók, valamint az országban állomásozó osztrák kontingens katonái a nyugat-koszovói Peć (Peja) városában. Az itt található, 2014-ben felújított temetőben az Osztrák–Magyar Monarchia első világháborúban elesett katonái nyugszanak. A rendezvényen részt vett, s az emlékműnél koszorút helyezett el többek között Vera Fuchs, az osztrák, illetve Bozsik Béla, a magyar nagykövetség ügyvivője, továbbá Muhamet Latifi, koszovói védelmi miniszterhelyettes is.

Kép és szöveg: Kozák Piroska százados

◀ KÖZÖS MEGEMLÉKEZÉS

A koszovói műveleti területen szolgáló portugál–magyar közös harcászati tartalék zászlóalj (KTM) portugál százada végrehajtotta a FOX IV gyakorlatot, amelynek sikeres teljesítésével elérte a műveleti készenléletet. A korábbi eljárásrendtől eltérően ezúttal nemcsak a műveleti területre újonnan kikerülő alegység katonái vettek részt az erőpróbában, hanem a zászlóalj valamennyi szervezeti eleme is megmérettetett. Így például a zászlóalj többnemzeti törzse

és három százada mellett a KTM harcászati alárendeltségébe utalt katonai rendészek, a tűzszerészek, a lélektani műveleti csoport és a szabad mozgást biztosító erők is hozzájárultak a teljes műveleti képesség (Full Operational Capability – FOC) eléréséhez.

Kép és szöveg: Kozák Piroska százados

◀ FELKÉSZÜLTEK A FELADATRA

Megérkezett állomáshelyére az ENSZ Libanoni Békefenntartó Misszió (United Nations Interim Force in Lebanon – UNIFIL) állományában szolgáló magyarok 11. váltásának első két tagja. Horváth Zoltán alezredes, az UNIFIL Joint Geographic Information Services (JGIS) új katonai vezetője (egyben a magyar katonák nemzeti rangidőse) Kisgyörgy Sándor századostól vette át a beosztást, Sándor Mihály főhadnagy pedig Rábel Roland főhadnagyot váltotta. A szolgálatukat befejező katonatér-

képészek emlékpajzsot kaptak a JGIS vezetőjétől, emellett Kisgyörgy Sándor százados kimagasló munkáját főparancsnoki elismerő oklevéllel jutalmazta Michael Beary vezérőrnagy, az UNIFIL főparancsnoka. *Kép és szöveg: H. Z.*

◀ VÁLTÁS LIBANONBAN

Merre tart a világ?

HOSSZÚ, FORRÓ ÉV

VIHAROS ÉV ÁLL MÖGÖTTÜNK A VILÁGPOLITIKÁBAN, UGYANAKKOR BIZONYOS TENDENCIÁK EGYÉRTELMŰEK: NOHA SZÍRIÁBAN TOVÁBBRA IS PUSZTÍTÓ HÁBORÚ FOLYIK, AZ „ISZLÁM ÁLLAM” JELENLEGI FORMÁJÁBAN ELBUKNI LÁTSZIK, AZ EURÓPÁRA NEHEZEDŐ MIGRÁCIÓS NYOMÁS PEDIG JELENTŐSEN CSÖKKENT AZ UTÓBBI IDŐSZAKBAN. SZÁMOS KÉRDÉSRE VISZONT ÍGY SEM TUDJUK A VÁLASZT, AZ ÚJ AMERIKAI ELNÖK SZÍNRE LÉPÉSE PEDIG TOVÁBBI ISMERETLENKET TETT AZ EGYENLETHEZ.

WAGNER PÉTER BIZTONSÁGPOLITIKAI SZAKÉRTŐVEL BESZÉLGETTÜNK 2016-RÓL, VALAMINT AZ ELŐTTÜNK ÁLLÓ ESZTENDŐRŐL.

A világpolitika napirendjét jelentős mértékben idén is a Közel-Kelet, ezen belül elsősorban a szíriai háború és azzal összefüggésben az „Iszlám Állam” elleni fellépéssorozat eseményei határozták meg. Wagner Péter szerint utóbbi tekintetben a várható irányba haladnak az események.

– Folytatódott az „Iszlám Állam” visszaszorulása, és ma már kimondható: nem kérdés, hogy ebben

a formában megbukik a szervezet. Már csak az nem világos, mikor történik meg mindez, és utána milyen formában él tovább. Irakban gyakorlatilag már csak az ostrom alá vett Moszult és Havidzsa térségét ellenőrzik. Moszulnál ugyanakkor elhúzódó harcokra kell számítani, mert a jelentős létszámbeli hátrány ellenére is nagyon eltökéltek: a kalifátus fővárosát, úgy tűnik, életük árán is meg akarják védeni, ennek a

terrorszervezet saját, belső legendája szempontjából is nagy jelentősége van. A városi aszimmetrikus hadviselés ráadásul ismét a szervezet adaptív képességeit mutatja, például az autós öngyilkos merénylők alkalmazása vagy a bombával felszerelt drónok révén, ami ellen a velük szemben álló erőknek egyszerűen nincs hatékony receptjük. Mindez persze csak odázhathja a bukást, viszont jelentősen növeli az áldozatok számát a

másik oldalon – mondja érdeklődésünkre a szakértő.

Wagner Péter szerint a legvalószínűbb forgatókönyv, hogy elkerülhetetlen veresége után az „Iszlám Állam” terrorszervezetként működik majd tovább.

– Ugyanakkor nem tudjuk, mi marad a helyén, hiszen politikai szinten jelenleg még semmi sem körvonalazódik a bagdadi kormány részéről a szunnita arabok megbékéltetése érdekében, és a hadműveletek során a kurdok is jelentős mértékben túljesztek a saját területeiken – hívja fel a figyelmet az elemző.

MOSZKVA, A NYERTES

Ami a tágabb értelemben vett szíriai harcokat illeti, Donald Trump amerikai elnökké választása új helyzetet teremt, ám senki sem tudja, pontosan milyen változások állhatnak be az amerikai szerepvállalásban.

– Trump alapból is fekete ló, a szíriai jelenlét szempontjából pedig tényleg teljesen kiszámíthatatlan, mit lép. A közhiedelemmel ellentétben, a konfliktusban jelenleg minimális a tényleges amerikai jelenlét, és az orosz–iráni beavatkozásnak köszönhetően Bassár el-Aszad sikeres évet zárhat, több, évek óta elveszített területet is visszaszereztek a hozzá hű erők. A nagy kérdés itt már nem az ő pozíciója, hanem inkább az, mi lesz a török beavatkozás végkifejlete, illetve, hogy mi lesz a sorsa annak a nagy „senki földjének” Kelet- és Közép-Szíriában, amelynek egy részét az „Iszlám Állam” ellenőrizte, és a

Moszult nem adja könnyen az „Iszlám Állam”, a városnál elhúzódó harcokra kell számítani.

törökök, illetve a Kurd Munkáspárt (PKK) erői egyaránt betörték ide. Itt akár újfajta versenyfutás is kezdődhet – mondja Wagner Péter.

A szíriai orosz szerepvállalás egyértelmű sikernek tekinthető.

– Az országot sújtó gazdasági szankciók nem befolyásolták a had-

A szír elnök, Aszad rezsimje megszilárdulni látszik, köszönhetően Putyin támogatásának.

A szíriai orosz szerepvállalás egyértelmű sikernek tekinthető.

műveleteket, jelentős veszteségeket nem szenvedtek az oroszok, és a velük szövetséges szíriai, illetve iráni erők továbbra is offenzívában vannak. Az ellenzék gyenge. Ezzel szemben az amerikai beavatkozással összefüggésben legtöbbször az a kritika hangzik el, hogy mivel csak bombáznak, semmilyen látható eredményt nem hozott a fellépésük. Ez persze ebben a formában nem teljesen igaz, hiszen amikor a kurd szárazföldi erők amerikai légi támogatással indultak meg, annak egyből látszott a hatása – mutat rá a szakértő.

A tavaly novemberi párizsi akciókat követően a terroristák idén is lecsaptak Franciaországra: például Nizza is célpont volt.

JOBBAN FIGYELNEK

A szíriai háborúval szorosan összefüggő, Európára nehezedő menekült- és migrációs nyomás az Európai Unió és Törökország megállapodásának köszönhetően sokat enyhült 2016-ban az előző évihez képest. A tavaly novemberi párizsi terrortámadásokat azonban újabb akciók követték Brüsszelben, majd Nizzában. Ugyanakkor a titkosszolgálatok is jobban résen vannak már a kontinensen, mint akár egy évvel ezelőtt.

– Az európai politikai és biztonsági szakértők, illetve a titkosszolgálatok sokáig kételkedtek benne, hogy az „Iszlám Állam” megpróbál majd terroristákat csempészni a menekültek

közé, korábban ugyanis nem volt jellemző az ilyesmi. Az európai terrorakciók ébresztőként verték fejbe a hatóságokat, így azóta visszamenőleg is vizsgálják azokat, akik bejöttek Európába, a törökökkel kötött megállapodás pedig elvágta a nagy migrációs hullámot. Most eleve összehasonlíthatatlanul kevesebben érkeznek a kontinensre, és őket is sokkal alaposabban ellenőrzik. Emellett a már létező szalafista csoportok, személyek újbóli bevizsgálása, ellenőrzése is folyik. Vagyis a titkosszolgálatok alaposabban dolgoznak, és a közöttük lévő együttműködés is fokozódott. Úgy gondolom, ha az „Iszlám Állam” összeomlik, és nagyobb figyelem hárul majd az általuk kiképzett vagy inspirált csoportokra, még nehezebben tudnak majd terror-

akciókat elkövetni Európában. Azt ugyanis fontos kiemelni, hogy ezek kivételes események voltak. A párizsi és a brüsszeli akciók elkövetői eleve egy sejtet alkottak az „Iszlám Államból” érkezett önkéntesekkel közösen. Továbbra sem tudjuk, ki rakta össze a bombáikat, de feltételezések szerint az illető már visszament Szíriába. Ez azért lényeges, mert amennyiben tényleg annyira egyszerű lenne efféle robbanóeszközöket megalkotni, mint azt sokan hiszik, bizonyosan több hasonló akció történt volna Európában is. De nem történt – jegyzi meg Wagner Péter.

Az „Iszlám Állam” legyőzése után hazatérő, már Európában született terroristák persze kockázatot jelentenek, de őket is fokozottan figyelik.

– A francia és brit különleges műveleti erőknek listájuk van az Irakban és Szíriában tevékenykedő dzsihadistákról, és ezek az egységek nem ejtenek foglyokat. Mint ahogyan a kurdok és az iraki hadsereg sem. Vagyis eleve megtizedelik a szélsőségeket – tudjuk meg az elemzőtől.

Most kevesebb menekült érkezik Európába.

ÚJ JÁTÉKOS A SAKKTÁBLÁN

Európa biztonsága szempontjából természetesen legalább olyan sarkalatos kérdés az utóbbi években megnövekedett orosz aktivitás, mint az iszlám szélsőségek fenyegetése. Donald Trump megválasztása ebből a szempontból is kérdéseket vet fel,

A Csendes-óceán térségében
Kína szigetépítő tevékenysége
komolyan sérti az amerikai érdekeket.

Trump elnöksége alatt sem várható paradigmaváltás Washingtonban
a kül- és a biztonságpolitika terén.

Duterte Kínának tett gesztusokat.

hiszen az új amerikai elnök a kampány során többször is ostromozta a védelmi kiadásokra keveset fordító európai NATO-szövetségeseket, miközben elismerően szólt Vlagyimir Putyinról.

– E tekintetben az elnök személye mellett a miniszterek és tanácsadók kiléte is alapvető jelentőségű. Trump nemzetbiztonsági főtanácsadója a jelenlegi állás szerint Michael Flynn altábornagy lesz, akinek köztudottan az iszlám radikalizmus a fő ellenségképe, az orosz fenyegetést nem tekinti ennyire komolynak. Úgy gondolom, Washington nem fog kifáradni például az Ukrajnának nyújtott politikai támogatásból, de ahogy már Barack Obama sem akart részt venni olyan konfliktusokban, amelyek nem érintenek amerikai alapérdekeket, ugyanez Trumpnál sem valószínű. Viszont azt fontos kiemelni, hogy a NATO-tagállamok biztonsága alapvető amerikai érdek, amihez gyöke-

resen másképp állnak, mint például Ukrajnához. Teljesen alaptalannak tartom azokat a félelmeket, amelyek szerint Trump odadobja majd a balti államokat Putyinnak. Ezekre az országokra ráadásul még csak azt sem lehet mondani, hogy ne költenének komoly mértékben a védelmükre, márpedig az amerikaiak rendszerint ezt szokták kifogásolni az európai szövetségesek esetében – hangsúlyozza a szakértő, aki szerint akármit is mondott kampánya során Trump, a kül- és a biztonságpolitika terén nem várható paradigmaváltás Washingtonban.

– Az új elnök eleve következetesen azt hangoztatta, hogy több pénzt akar költeni a hadseregre. Amerikában nincs olyan, hogy megemelik a költségvetést, aztán nem használják, amit ebből fejlesztettek. Nem számítok drasztikus fordulatra az amerikai–orosz viszonyban sem. Elképzelhető, hogy eleinte lesznek pozitív hangvételű találkozók Putyinnal, viszont abból kell kiindulni: az Egyesült Államok a világ vezető hatalma, és így is tekint magára. Miért tennének hát gesztusokat Oroszországnak? Elképzelhető persze, hogy a Krímmel kapcsolatban létrejön valamilyen kompromisszum, de a játéktér itt sem túl nagy, mert a nemzetközi jogi szabályokat be kell tartani, és rossz üzenet lenne, ha ezt nem hangoztatnák. Az amerikaiak sem tartották be mindig ezeket a normákat, de alapvetően mégsem ez a jellemző; hozzáteszem,

többnyire Oroszországra vagy Kínára sem – fűzi hozzá az elemző.

A szakértő úgy véli ugyanakkor, hogy Washington továbbra is Pekingben látja potenciális jövőbeli kihívóját, és a Csendes-óceán térségében Kína szigetépítő tevékenysége komolyan sérti is az amerikai érdekeket.

– Kína a tengeri kereskedelemtől függ, így biztosítani akarja, hogy semmilyen más hatalom ne tudja blokkolni az útvonalakat egy esetleges konfliktus esetén. Mindezzel 5-800 kilométerrel terjeszti ki erőinek hatókörét, távolabb szorítva ezzel az amerikai haditengerészetet. Washington ezt természetesen nem nézi jó szemmel, mint ahogyan például a Fülöp-szigetek új elnökének közeledését sem Pekinghez. Rodrigo Duterte például máris több zátonyról lemondott Kína javára a Dél-kínai tengeren, ami már csak azért is kínos az Egyesült Államoknak, mivel ők eddig részben azon az alapon léptek fel ezeken a vizeken, hogy ázsiai partnereik érdekeit veszélyeztetik a kínai törekvések. Duterte politikája innentől kezdve komolyan sérti az amerikai érdekeket. Ezzel szorosan összefügg és nem véletlen a közeledés például Vietnam és az Egyesült Államok között: rohamosan javulnak a kapcsolatok, feloldották a szankciókat, és már Vietnam is vásárolhat amerikai fegyvereket. Ebben a régióban tehát igen gyorsan változnak a viszonyok – zárja a beszélgetést Wagner Péter.

Teljes erőbedobással

BEVÁLTOTT ÍGÉRET

SZÉKESFEHÉRVÁRON ÜNNEPÉLYES KERETEK KÖZÖTT ADTÁK ÁT A NATO-ERŐKET INTEGRÁLÓ ELEM (NATO FORCE INTEGRATION UNIT – NFIU) ÚJ ÉPÜLETÉT NOVEMBER 18-ÁN. ÍGY A NEMZETKÖZI ÁLLOMÁNYTÁBLÁVAL RENDELKEZŐ ALAKULAT – SZEPTEMBERI AKTIVÁLÁSÁT KÖVETŐEN – VÉGLEGES HELYÉN, TELJES ERŐBEDOBÁSSAL KEZDHETTE MEG A NAPI MUNKÁT. A SZERVEZET HAZÁNK ELSŐ OLYAN VEZETÉSI-IRÁNYÍTÁSI ELEMÉ, AMELY KÖZVETLENÜL A NATO HADERŐSTRUKTÚRÁJÁBA TARTOZIK.

Az NFIU-k létrehozásának előzménye a 2014. évi walesi NATO-csúcstalálkozóiig vezethető vissza, amikor is a tagállamok életre hívták a szövetség reagáló erejének legmagasabb készenléti elemét, a nagyon magas készenléti összhaderőnemi köteléket (Very High Readiness Joint Task Force – VJTF). Az elem egyes részei akár 48 órán belül bevetetők azon NATO-tagállamok területén, ahol a fenyegetettségi szint azt indokolta teszi. Mivel az esetleges bevetés szempontjából az első néhány nap kulcsfontosságú, az aktiválásból adódó feladatokat a lehe-

tő legpontosabban kell összehangolni. Éppen ezért az illetékesek összesen nyolc integráló elem szolgálatba állításáról döntöttek. A magyarországi NFIU felállítását hazánk 2015. február 17-én kezdeményezte – másfél évvel később pedig már meg is rendezhették a szervezet épületének átadónapságát, ahol dr. Simicskó István honvédelmi miniszter úgy fogalmazott: a hazai integráló elem létrehozásával erősödik Magyarország biztonsága és szuverenitása.

– Az NFIU létrehozásával újabb fontos lépést tettünk afelé, hogy minél inkább részei legyünk a NATO

parancsnoki struktúrájának. Immár tizenhét esztendeje vagyunk a szövetség tagjai, ez idő alatt pedig rengeteg nemzetközi tapasztalatot szereztünk – részben a hazánk területén lezajlott nemzetközi gyakorlatok során is. A walesi „csúcson” született döntés nyomán tettünk egy felajánlást, és ezt most teljesítettük. Ezzel részesei vagyunk a régió és a világ kollektív védelmének. Katonáinknak a nemzetközi együttműködés hasznos és fontos – hangsúlyozta Simicskó István.

Zárszóként a honvédelmi miniszter rámutatott: a honvédelem pártpolitikán felül álló nemzeti ügy: ezt

bizonyítja többek között, hogy az ünnepségre eljött az Országgyűlés honvédelmi bizottsága is.

Ernest J. Herold, a NATO védelmi beruházásért felelős főtitkár-helyettesének helyettese megköszönte hazánk hozzájárulását ahhoz, hogy a nyolc NFIU közül az egyik Székesfehérváron települhet. Mint mondta, ez a felajánlás élő példája annak, hogy Magyarország milyen fontos szerepet tölt be a NATO-ban.

– Az integráló elemek létrejöttének világos üzenete az, hogy a NATO valamennyi tagállamát megvédi, amennyiben ez szükséges. Ugyanakkor fontos leszögezni: a szövetség nem keresi a konfliktusokat, csakis a védelemre rendezkedett be – jegyezte meg Ernest J. Herold.

Salvatore Farina vezérezredes, a NATO Összhaderőnemi Parancsnokságának (Brunssum) parancsnoka szerint nagy erőfeszítés és szép teljesítmény volt hazánktól, hogy gyorsított eljárással, mindössze másfél év alatt létrehozta az NFIU-t.

– Az integráló elem szoros kapcsolatban áll a befogadó nemzet haderejével, és jól ismeri annak sajátosságait. Garas László ezredesre, a magyar NFIU parancsnokára pedig óriási feladat vár, hogy a magyar katonai hagyományoknak megfelelően, sikeresen vezesse ezt az új szervezetet – hangsúlyozta Salvatore Farina.

A vezérezredes kitért az NFIU szerepére is. Ennek alapján az integráló elem elsődleges feladata a szövetséges erők átcsoportosításának, vala-

KEZDŐDIK A KÉPESSÉGNÖVELÉS KORSZAKA

Az NFIU épületének átadóünnepségét követő sajtótájékoztatón, újságírói kérdésre válaszolva Simicskó István elmondta: a Magyar Honvédség képességcsökkenésének, illetve képességmegtartásának korszaka lezárult, most a képességfejlesztés, a képességnövelés korszaka következik. A tárcavezető emlékeztetett arra, hogy az elkövetkezendő tíz évben a honvédelmi költségvetés évente a GDP 0,1 százalékával növekszik; a végső cél az, hogy idővel a bruttó nemzeti össztermék két százalékát költsék honvédelemre.

mint gyors és hatékony bevetésének elősegítése, illetve a kollektív védelemmel kapcsolatos tervezés támogatása. Emellett békeidőben szerepet játszik a NATO-erők olyan magyarországi gyakorlatainak előkészítésében és végrehajtásában, amelyek jellegükben kapcsolhatók az NFIU

feladatrendszeréhez. Tevékenységében kiemelkedő helyen szerepel a NATO nagyon magas készenlétű erőinek, majd az azt követő úgynevezett FOF-erők (Follow on Force) fogadásának, állomásoztatásának és továbbmozgatásának támogatása is. A vezérezredes szerint a feladatok végrehajtása során a provokációnak még a látszatát is el kell kerülni. Hallhattuk, hogy a szövetség 2015-ben elsőként hat európai országban (Bulgária, Észtország, Lettország, Lengyelország, Litvánia, Románia) állította fel ezeket az integráló elemeket, majd idén csatlakozott hozzájuk Szlovákia és Magyarország. A Székesfehérváron települő szervezetben huszonnégy magyar és tizenhét külföldi katona teljesít szolgálatot. Utóbbiak közül elsőként a spanyol Alberto Gonzalez őrnagy érkezett új állomáshelyére.

Az integráló elemnek 2017. január elsejére kell elérnie a kezdeti képességet, június elsejére pedig teljesen hadra foghatónak kell lennie.

ELSŐ A BIZTONSÁG

A védelempolitika aktuális kérdéseiről tartott előadást dr. Simicskó István honvédelmi miniszter a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Zrínyi Campusán a vezérkari tanfolyam hallgatóinak. A tárcavezető beszélt a Magyar Honvédség hamarosan elkezdődő fejlesztési terveiről és a tartalékos rendszer új alapokra helyezéséről is. Az Európai Unió egészére hatással bíró folyamatokról szólva kiemelte, hogy soha nem volt még annyira fontos az összefogás és a közös védelem, mint napjainkban. Hangsúlyozta továbbá, hogy a szabadság, amelyet egy állam alapértékként garantál polgárainak, csak a biztonság folyamatos fenntartásával együtt értelmezhető, ám ezért áldozni és folyamatosan dolgozni is kell.

Révész Béla; fotó: Dévényi Veronika

VÁRPALOTA ÚJ STRUKTÚRÁBAN

Az MH Összhaderőnemi Parancsnokságtól (MH ÖHP) az MH Hadkiegészítő, Felkészítő és Kiképző Parancsnokság (MH HFKP) szolgálati alárendeltségébe került az MH Bakony Harckiképző Központ (MH BHK). Több hónap előkészítő munka után a várpalotai Kossuth laktanyában ünnepélyes keretek között jelentették be, hogy az MH BHK eddigi feladatait december elsejétől az MH HFKP szolgálati alárendeltségében végzi tovább. A rendezvényen beszédet mondott mindhárom érintett katonai szervezet vezetője: Huszár János vezérőrnagy, az MH ÖHP parancsnoka, Takács Attila dandártábornok, az MH HFKP parancsnoka, valamint Vokla János ezredes, az MH BHK parancsnoka is.

Kép és szöveg: honvedelem.hu

HELIKOPTER-HARCÁSZATI SZIMPÓZIUM

Az Európai Védelmi Ügynökség idén Athénban rendezte meg a helikopter-kiképzési program szokásos éves helikopter-harcászati szimpóziumát. A résztvevő nemzetek képviselői ezúttal a helikopter-kiképzési program által koordinált harcászati és harcászati oktatói tanfolyamokról, a forgószárnyas gyakorlatok helyzetéről, valamint a missziók tapasztalatairól cseréltek véleményt. A szimpóziumon magyar részről az MH 86. Szolnok Helikopterbázis két szakembere is felszólalt: Bali Tamás ezredes a magyar helikopteres mentorcsoportoknak az afgán helikoptervezetők felkészítése kapcsán szerzett tapasztalatairól, Daróczy Endre alezredes pedig a jövő év kiemelt nemzetközi helikopteres gyakorlatáról, a Fire Blade 2017-ről tartott előadást.

Kép és szöveg: B. T.

MŰSZAKI ÁTKÉPZÉS

Tizenkét, a műszaki altiszti átképző tanfolyamon részt vett katona tett vizsgát az MH 5. Bocskai István Lövészdandár hódmezővásárhelyi helyőrségében. Az átképzés minden olyan műszaki beosztást betöltő altiszt számára kötelező, aki nem rendelkezik a szükséges szakirányú végzettséggel. A katonák az MH Altiszti Akadémián tartott hathetes elméleti oktatást követően három hét gyakorlati felkészítéssel vettek részt Hódmezővásárhelyen, illetve Szentesen, ahol rendelkezésükre állt a teljes szaktechnikai háttér, azaz a víztisztításhoz, a pontonhíd-építéshez, az átkelési gyakorlathoz szükséges felszerelések, illetve műszaki építőeszközök is.

Kép és szöveg: Dósa Eszter őrmester

EMELŐGÉP-KEZELŐ TANFOLYAM

Újabb Magyar Honvédség-szintű képzésnek adott otthont az MH Katonai Közlekedési Központ táborfalvai objektuma, ahol immár harmadik alkalommal szervezték meg az OKJ-s emelőgép-kezelő tanfolyamot. A háromhetes képzésre huszonhárom olyan katonát, illetve közalkalmazottat iskoláztak be, akiknek a szolgálati helyén, munkahelyén konténeremelőt, illetve járműre szerelt darut tartanak rendszerben. A kurzus hallgatói megismerkedtek ezeknek az eszközöknek a rendeltetésszerű használatával, az emelőgépek motortani, szerkezettani sajátosságaival, illetve munkavédelmi oktatásban is részesültek. A tanfolyam írásbeli, szóbeli és gyakorlati vizsgával zárult.

Kép és szöveg: Hegedűs Anita

TŰZVÉDELMI GYAKORLAT

Háromnapos tűzvédelmi gyakorlatot tartott az MH Altiszti Akadémia és a szentendrei hivatásos tűzoltó-parancsnokság. Az ellenőrző foglalkozások célja az volt, hogy a korábbi tűzvédelmi oktatások során elsajátított ismereteket, illetve a tűzriadó-tervben, valamint a kiürítési tervben leírtakat a gyakorlatban is kipróbálják. A forgatókönyv szerint a Görgey laktanya több pontján tűz ütött ki, egy elhelyezési épület teljes kiürítését is el kellett rendelni, s ennek során az altisztjelöltek, valamint a tanfolyamra vezényelt állomány tűzvédelmi ismereteit ellenőrizték. A gyakorlatot Andrezs Csaba tűzoltó őrnagy, szentendrei tűzoltóparancsnok és Kurucz Róbert százados, az akadémia tűzvédelmi tisztje egyaránt jóra értékelte.

Kép és szöveg: Durucz né Tégylás Dóra főhadnagy

MAGYARORSZÁG JÓ SZÖVETSÉGES

Magyarország tapasztalt, elkötelezett, szolidáris, együttműködő és megbízható szövetségese a NATO-nak – jelentette ki dr. Simicskó István honvédelmi miniszter a XX. nemzetközi parlamenti NATO-konferencián, az Országházban. A tárcavezető felszólalásában rámutatott korunk új biztonsági kihívásaira, hangsúlyozva, hogy ezek megoldásában az Európai Unió és a NATO együttműködése kulcsfontosságú. Magyar részről új nemzeti biztonsági és katonai stratégiára van szükség mellett, hogy egy honvédelmi és haderő-fejlesztési programot is el kell indítani. A teljes rendszer átalakulásának egyik sarokpontja az önkéntes tartalékos rendszer bővítése – szögezte le a miniszter.

Nyulas & abolcs; fotó: Dévényi Veronika

MEGŐRIZTÉK AZ EMLÉKEZÉS MÉLTÓSÁGÁT

Kilencedik alkalommal szervezte meg a hadirokkantak, hadiözvegyek, hadiárvák napját a Hadirokkantak, Hadiözvegyek, Hadiárvák Országos Nemzeti Szövetsége. A rendezvényen Vargha Tamás, a Honvédelmi Minisztérium parlamenti államtitkára, miniszterhelyettes köszöntötte a megjelenteket a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Zrínyi Miklós laktanyájának dísztermében. Az államtitkár szólt az elmúlt évszázad katonahőseinek és hozzátartozóinak helytállásáról, a szövetség munkáját elismerve pedig hangsúlyozta: példamutató, hogy sok esetben elhagyatottan és megalázott helyzetben is megtudták őrizni az emlékezés méltóságát még azokban az években is, amikor nem volt szabad emlékezni sem.

Draveczki-Ury Ádám; fotó: Krasznai-Nehrebeczky Mária

HIT, REMÉNY, ÖRÖM, SZERETET

Az advent mindenki számára várakozással teli ünnep, amely egy évben egyszer adatik meg nekünk. Ugyanakkor az adventi koszorún lévő gyertyák üzenete, a hit, a remény, az öröm és a szeretet ott kell, hogy legyen a mindennapjainkban – hangsúlyozta dr. Benkő Tibor vezérezredes, a Honvéd Vezérkar főnöke a Magyar Honvédség adventi hangversenyén. A Stefánia Palota – Honvéd Kulturális Központban megtartott rendezvényen a vezérezredes kiemelte: katonáink ebben az évben is reflektorfényben voltak – mindazokkal együtt, akik immár másfél éve a határ mentén végzik feladatukat. A vezérkari főnök köszönetet mondott a családoknak is. Kijelentette: az ő segítségükkel tudnak megfelelni a katonák azoknak az elvárásoknak, amelyeket velük szemben a társadalom támaszt.

Szűcs László; fotó: Rácz Tünde

AZ ULMI PARANCSNOK LÁTOGATÁSA

Hivatalos látogatást tett Magyarországon Richard Rosmanith altábornagy, az ulmi Többnemzeti Összhaderőnemi Parancsnokság parancsnoka. Ezt az irányítási szintet három éve, az intelligens védelem (Smart Defence) koncepció keretében azzal a céllal hozták létre, hogy a NATO és az Európai Unió vezette összhaderőnemi műveletek vezetésére is alkalmassá váljon. A NATO-t illetően műveleti, az EU-t tekintve pedig stratégiai és műveleti parancsnokságként működik majd. Rosmanith altábornagy kétnapos programja során megbeszéléseket folytatott Budapesten dr. Orosz Zoltán altábornaggyal, a Honvéd Vezérkar főnökének helyettesével, és Székesfehérvárra is ellátogott.

Nyulas Szabolcs; fotó: Szabó Lajos zászlós

HŐSI HALOTT ORVOSOKRA EMLÉKEZTEK

A Nemzeti Fórum Egyesület, Budapest-Józsefváros Önkormányzata, valamint a Honvédelmi Minisztérium kegyeleti koszorúzást tartott a Magyar Orvos Hősi Halottak Emléksobránál. A megemlékezésen Szabó István vezérőrnagy, az MH Egészségügyi Központ parancsnoka a katonai orvoslás történetét felidézve rámutatott, hogy anno, az 1848/49-es honvédsereg 840 tisztii állományú honvéd orvosa Európában egyedülálló egészségügyi ellátórendszert állított fel. Hangsúlyozta továbbá, hogy ez az emlékmű a magyar társadalom hálájának és kegyeletének a szimbóluma: azokra a katonarvosokra, ápolókra és bajtársakra emlékeztet minket, akik hivatásuk teljesítése közben haltak hősi halált, miközben mások életéért küzdöttek.

Faragó Fanny; fotó: Rácz Tünde

ÖTÉVES AZ ALTISZTI AKADÉMIA

Ünnepi állománygyűlést tartottak a szentendrei MH Altiszti Akadémia öt éves fennállása alkalmából. A rendezvényen Verseghi-Nagy Miklós, a város polgármestere zászlószalagot adományozott az alakulatnak. Az ünnepségen felolvasták Huszár János vezérőrnagy köszöntőlevelét. Az MH Összhaderőnemi Parancsnokság parancsnoka abban így fogalmazott: „Öt év egy katonai szervezet életében talán nem tűnik hosszúnak, azonban önök örökösei a több mint százhusz éves múltra visszatekintő, eszmeiségben, hagyományaiban és szakmaiságban is egyedülálló altisztképzés rendszerének.” Bozó Tibor dandártábornok, az alakulat parancsnoka elmondta: tudatosan törekszenek arra, hogy az altisztjelöltek megfeleljenek a napi élet kihívásainak, ezért ennek megfelelően alakítják képzési rendszerüket és tanterveiket.

Takács Vivien; fotó: Tóth László

„FIGYELEM, FIGYELEM: SZIMULÁLT VÉSZHELYZET! AZ MH PÁPA BÁZISREPÜLŐTÉREN LESZÁLLÓ C-17-ES TÍPUSÚ NEHÉZ LÉGI SZÁLLÍTÓ REPÜLŐGÉP SÜLLYEDÉS KÖZBEN MADÁRRAJJAL ÜTKÖZÖTT. AZ ESEMÉNY KÖVETKEZTÉBEN KÉT HAJTÓMŰ LEÁLT, ISMÉTELEM: LEÁLT. A GÉP KÉNYSZERLESZÁLLÁST HAJT VÉGRE! VÉSZHELYZET, VÉSZHELYZET!”

Vészhelyzeti gyakorlás és új hangárkomplexum Pápán

Villogás és szirénázás: tűzoltóautók jelennek meg a repülőtér betonján, a leszállás közben túlgurult, „lángoló” repülőgép mellett. A személyzet futva menekül, a tűzoltók pedig megkezdik az „oltást”, valamint az utastérben rekedt „sérültek” kimentését.

Persze mindez csak gyakorlat, és igazán nem ritkaságszámba menő. A pápai repülőtérre vonatkozó szabályzók szerint ugyanis rendszeres időközönként a fentihez hasonló vészhelyzeti gyakorlásokat kell tartatni.

FŐ A BIZTONSÁG!

ni, amelyek során a váratlanul bekövetkező eseményeknél alkalmazandó helyes reagálási képességet fejlesztik. Ezekkel kapcsolatban Gangler László ezredes, az MH Pápa Bázisrepülőtér parancsnoka elmondta: mellett, hogy a repülőtér szakszolgálatai külön-külön is rendszeres gyakorlásokat hajtanak végre, a nagyobb volumenű, komplex mozzanatokba civil szervezeteket is bevonnak.

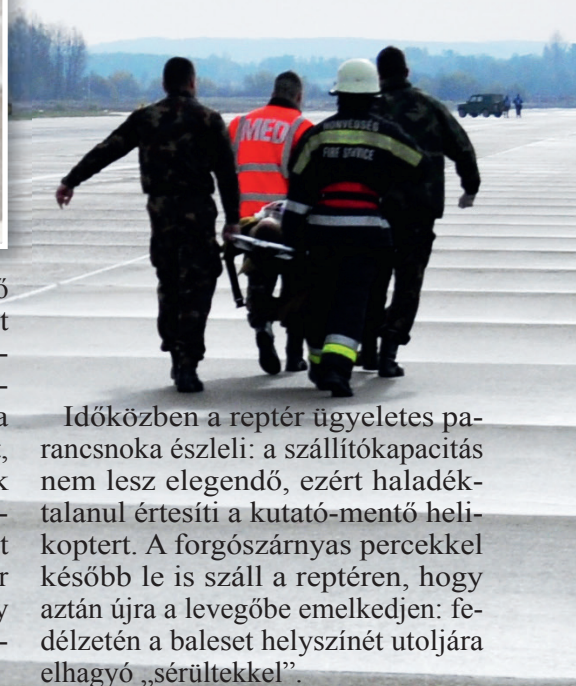
– Az ilyenkor szokásos eljárásrend szerint először mindig a rendelkezésre álló saját erőinkkel kezdjük meg a vészhelyzet elhárítását, majd folyamatosan vonjuk be például az Országos Mentőszolgálat, a katasztrófavédelem, a tűzoltóság és a rendőrség egységeit. A folyamat kezdő-

pontja az, amikor a repülőgép-vezető rádión bejelenti a vészhelyzetet. Ezt követően a repülésirányító személyzet megkezdheti az ilyenkor szokásos eljárásorozatot, ami egyrészt a környék légi forgalmának irányítását, másrészt pedig a szakszolgálatok riasztását foglalja magában – fogalmazott a parancsnok. Hozzátette azt is: sajnos a repülés történetét sokszor vérrel írták, ezért sem véletlen, hogy mára a repülésbiztonság önálló szakággá lett.

A repülőtér szakszolgálatai mindenekelőtt biztonságos távolságba viszik az utasokat, majd azonnal megkezdik a „sebesültek” osztályozását, illetve az alapszintű ellátást. Közben Pápa város mentősei is elindulnak, hogy a „sérülteket” minél hamarabb kórházba szállíthassák.

A város képviselőjében a gyakorlaton jelenlévő Unger Tamás alpolgármester kérdésünkre azt mondta, hogy a pápaiak gondolkodásában a

bázisrepülőtér mindig is különleges helyet foglalt el. Amióta pedig ide települt a stratégiai légi szállítási képesség program (SAC), azóta a lakosok azt is sajátjuknak érzik. Ebben, mint fogalmazott, nagy szerepe van annak, hogy Pápa városának lakóiban a programmal kapcsolatban megvan a kellő bizalom. Az alpolgármester szerint fontos, hogy ez meg is maradjon – és részben ezt a célt szolgálják az ehhez hasonló gyakorlások.

Időközben a reptér ügyeletes parancsnoka észleli: a szállítókapa-
citás nem lesz elegendő, ezért haladéktalanul értesíti a kutató-mentő helikoptert. A forgószárnyas percekkel később le is száll a reptéren, hogy aztán újra a levegőbe emelkedjen: fedélzetén a baleset helyszínét utoljára elhagyó „sérültekek”.

A folyamatot felügyelő Gangler László ezredes szerint minden gyakorlás legfontosabb velejárója, hogy levonják a megfelelő tapasztalatokat. Gyorsértékelése szerint a szolgálatok a normaidőn belül megérkeztek a vészhelyzet helyszínére, és folyamatosan megvalósult az erők növelése. Külön nehézséget okozott, hogy mentés közben megváltozott a szélirány, de a résztvevők ehhez is megfelelően alkalmazkodtak.

Adódik ugyanakkor a kérdés: mi lesz a „megsérült” repülőgéppel? Nos, legelőször is abba az új, világviszonylatban is egyedülálló hangárkomplexumba kerül majd, amelyet a közelmúltban adtak át a pápai repülőtéren. A létesítmény nemcsak egyszerűsíti a Nehéz Légi Szállító Ezred gépeinek karbantartását, de a stratégiai légi szállítási képesség fenntartását is sokkal költséghatékonyabbá teszi. A hangárkomplexum megépítését a NATO légi szállítást irányító programja indította el 2015-ben, három év tervezést követően.

Wiek Noldus, a program igazgatója kérdésünkre elmondta: a különböző létesítményeket úgy alakították ki, hogy minden olyan részegység közel dolgozzon egymáshoz, amelyek munkája kapcsolódik a másikéhoz.

– Pénzügyi szempontból pedig az a legnagyobb előny, hogy mostantól kezdve nem kell évente legalább egyszer az Amerikai Egyesült Államokba repülni a gépekkel, azok teljes körű ellenőrzésére – mondta az igazgató.

A hangárkomplexum elkészüléséig ugyanis a téli hónapokban mindegyik pápai C-17-est el kellett vinni a Boeing amerikai karbantartó üzemébe, amely komoly időkiesést és hatalmas költségeket jelentett. Ez azonban már a múlté.

– A most átadott épületegyüttes egyedülálló a maga nemében. Ezen kívül nincs a világon olyan, kifejezetten C-17-esek számára épült hangár, amely képes lenne mindarra, amit ez a hangár nyújt számunkra – fogalmazott Trevor W. Nitz ezredes, a Nehéz Légi Szállító Ezred parancsnoka.

Nitz ezredes bemutatójából megtudtuk, hogy a hangárban időjárástól és évszaktól függetlenül végre lehet hajtani a teljes körű ellenőrzést és a javításokat. Itt végezhetik el a C-17-esek mosását és részleges festését is. Szintén különlegességnek számít az, hogy a hangárban lehetőség van a gépek üzemanyagtartályainak állapotfelmérésére és karbantartására is. Ezek a képességek teszik a hangárkomplexumot valóban egyedülállónak, hiszen még a korábban éves nagyjavításokra az Amerikai Egyesült Államokba „hazarepült” C-17-eseket karbantartó légibázisokon is csak különböző részegységekben található meg az említett munkák elvégzéséhez szükséges infrastruktúrák.

A 9,5 milliárd forintos beruházás 2015-ben kezdődött, és a kivitelezők

Wiek Noldus és Trevor W. Nitz ezredes ünnepélyes keretek között adta át az új hangárt.

Az átadóünnepségen részt vett többek között dr. Firicz László, a Honvédelmi Minisztérium közigazgatási államtitkára és dr. Orosz Zoltán altábornagy, a Honvéd Vezérkar főnökének helyettese is.

büszkeségére mindvégig az előre eltervezett ütemben haladt. Idén májusban már át is adták a komplexum irodarészlegét, valamint a különböző egységek ellátásáért és karbantartásáért felelős létesítményeket.

– A beruházás minimálisan érintette a stratégiai légi szállítási képességet – jegyezte meg Wiek Noldus.

– Vállalt feladataink egyszer sem kerültek veszélybe ez idő alatt – tette hozzá Nitz ezredes.

Az új létesítménybe költözéssel nyert az MH Pápa Bázisrepülőtér is, hiszen az eddig felajánlott épületek mind visszakerültek saját hatáskörbe. Gangler László ezredestől azt is megtudtuk, hogy az így felszabaduló kapacitásokra szükség lesz, hiszen az ideihez hasonló gyakorlatokra jövőre is lehet számítani, ráadásul 2017-ben több épület fel-

újítása elkezdődik majd a repülőtér területén. E felújítások előfutára volt a szintén idén átadott új irányítótorony, amely megfelel a legmodernebb elvárásoknak, emellett 41 méteres magasságával tekintélyesebb is 14 méteres elődjénél.

A hangárátadó ünnepségen jelen volt Ernest J. Herold, a NATO védelmi beruházásért felelős főtitkár-helyettesének helyettese is. Beszédében köszönetet mondott az eddigi sikerekért, és a NATO országait érintő biztonsági fenyegetésekre utalva hangsúlyozta, hogy a Nehéz Légi Szállító Ezred által képviselt erőre ma talán nagyobb szükség van, mint korábban. Elmondta azt is, hogy az ezred számára mind Magyarország, mind Pápa kiváló helyszín, így az együttműködés 2038-ig biztosan fennmarad.

Ernest J. Herold

Szolnokon jó katonának lenni!

VÁLTOZÁSOK KORA

Dr. Koller József
ezredes

A nyugdíjba vonuló Lamos Imre dandártábornoktól augusztus tizenötödikén vette át a stafétabotot dr. Koller József ezredes. Megbízott parancsnokként végzett ténykedésének egyik legfontosabb tapasztalata az, hogy eddig csak nagyon ritkán kellett bármilyen kérdésben is eg dül düt enie.

– Minden döntés meghozatalakor számíthattam a megfelelő szakemberek segítségére. Egy parancsnok ugyanis, rendelkezzen bármilyen jó vezetői képességekkel, nem tudná elvégezni feladatait az őt támogató

DR. KOLLER JÓZSEF EZREDESSEL, AZ MH 86. SZOLNOK HELIKOPTERBÁZIS MEGBÍZOTT PARANCSNOKÁVAL AZ ELMÚLT IDŐSZAK HELYI TAPASZTALATAINAK ÖSSZEGZÉSE MELLETT ÁTTEKINTETTÜK A MEGVALÓSÍTÁSRA VÁRÓ JELENTŐSEBB TERVEKET, FEJLESZTÉSEKET IS.

csapat nélkül. Ezért különösen örültem annak, hogy a két és fél évnyi, Szolnoktól távol, más beosztásokban eltöltött idő után ugyanazt a pozitív hozzáállást tapasztaltam a csapat minden tagja részéről – hangsúlyozta a főtiszt.

– Leginkább két helyettesemre, Bali Tamás és Rolkó Zoltán ezredekre, illetve Kiss Róbert ezredesre, a bázis törzsfőnökére számíthatok. A legközelebbi kollégáim mellett azonban szerencsére a zászlóaljparancsnokokra és a különböző főnökségek vezetőire is nyugodtan támaszkodhatok. Ők szabadon irányíthatják saját területük, beosztottaik munkáját, a két legfőbb elvárásomat azonban valamennyien egységesen szem előtt tartják: legjobb tudásuk szerint hajtassák – hajtassák – végre a feladatot, a beosztott pedig legyen elégedett. Azt

hiszem, hogy ebben a két kritériumban minden benne van...

FÓKUSZBAN A KIKÉPZÉS

A legfontosabb technikai fejlesztések és kiképzési tervek felsorolása tekintetében mindenképp az élre kívánczok, hogy már beszerzés alatt vannak a Magyar Honvédség – egyben a bázis – új merevszárnyú kiképző repülőgépei. Az utóbbi két évben pedig Koller ezredes a HVK Hadműveleti Csoportfőnökség légi-erő haderőnemi osztályának vezetőjeként éppen azon dolgozott csapatával, hogy 2018-tól Szolnokon elindulhasson a Magyar Honvédség pilótaképzése.

– Sok ezer munkaórában mérhető az az idő, amit a tervezésre for-

dítottunk, és amely során pontról pontra kidolgoztuk, hogy Európában miként kell kialakítani egy modern, korszerű kiképzőbázist. A minden részletre kiterjedő szakmai munka eredményeként elkészült javaslatban egyebek mellett az áll, hogy az itt végzett hallgatók nem csupán egy BSc (Bachelor of Science) diplomát, hanem 200–220 repült órát és az Európai Repülésbiztonsági Ügynökség (EASA) előírásainak megfelelő közforgalmi pilótaengedélyhez (ATPL) szükséges elméleti tudást is megszerezhetik – sorolta a parancsnok, aki a nyomaték kedvéért kiemelte, hogy a jelöltek mindezt nagyon fiatalon érhetik majd el. A jelenleg érvényes rendszer szerint ugyanis kizárólag a polgári életben már diplomát szerzett fiatalok kezdenek meg a katonai pilóta-képzést. Ebből pedig értelemszerűen következik, hogy csak „idősebb” korban repülhetnek először például JAS-39 Gripenen vagy helikopteren.

A képzés nélkülözhetetlen eszköze a kiképző repülőgép. Jó hír, hogy

már gyártják azokat a Zlin 242 és Zlin 143 repülőgépeket, amelyek várhatóan 2017 elejére meg is érkeznek a szolnoki kiképző bázisra. A gépeket a tervezett igénybevételnek megfelelő műszerezettséggel látják el, amelyek segítségével biztonságosabbá és haté-

konyabbá válik a kiképzés, illetve az egyéb feladatok végrehajtása is.

– Ezek a gépek ugyanis nemcsak oktatási célokat szolgálhatnak majd, hanem alkalmasak lesznek megfigyelői feladatokra; a megfelelő elektronikus rendszerrel felszerelve a képek

rögzítése és továbbítása is megoldhatóvá válik. Mindemellett a Zlinek műrepülő-kiképzésre is használhatók lesznek, ezáltal pedig a növendékek a képességeiknek és adottságaiknak megfelelően is ki lehet majd válogatni. Az oktatók véleménye alapján egyesek vadászgépen, míg mások szállító repülőgépen vagy éppen helikopteren folytathatják a kiképzést, illetve a repülés pályafutásukat – hallhattuk az ezredestől.

JÓKOR JÖTTEK

A két AS350 könnyű kiképző helikopter is nagyon jókor érkezett a bázisra. Ezek a forgószárnyasok segítenek ugyanis annak az előkészítésében, hogy egy később beszerzendő

típusra üljön majd át az a csapat, amely eddig Mi-8-ason, Mi-17-esen vagy Mi-2-esen repült.

– A francia helikopter üzemeltetése másfajta szemléletmódot igényel. Ezért is szabtam meg feladatként, hogy a lehető legtöbbet repüljünk az AS350-esekkel, képletesen szólva „a hajtómű nem hűlhet ki”. Persze ezt a parancsnoki útmutatásomat nem volt nehéz betartani. A helikopter keveset fogyaszt: a Mi-8-as közepes szállítóhelikopter egy órányi repüléséhez szükséges kerozinmennyiségből az AS350-es öt órát tölthet a levegőben. Ráadásul nagyon megbízható típus, nem jellemzőek a meghibásodások sem. A két helikopterrel közel 300 órát repültünk már,

s ez idő alatt alig egy-két apróbb hiba jött elő. Hozzáteszem mindjárt, hogy kiváló műszaki szakembereink is különös odafigyeléssel gondoskodnak a helikopterekről. A megbízhatóságot támasztja alá például az is, miszerint tegnap 180 felszállást hajtottunk végre, de akadt már olyan kiképzési nap is, amikor ez a szám 200 felett volt. Jelenleg egyébként két csoport is átképzést hajt végre a típusra, s decemberben tervezzük indítani a harmadik kurzust. Ezzel párhuzamosan az első két csoport hajózáói pedig megkezdhetik majd az éjszakai repüléseket is – jegyezte meg Koller József ezredes, majd hozzátette: a tervek szerint 2017 első negyedében tér vissza a nagyjavításra küldött négy Mi-17-es helikopter, amelyek segítségével a kutató-mentő szolgál-

latot könnyebb lesz ellátniuk és az afganisztáni misszióra történő felkészülés is végén történő lesz.

– Bár kétségtelenül sokat jelent az itt szolgáló katonáknak a két francia AS350-es helikopter rendszerbeállása, s tény az is, hogy műszaki szakembereinket angol tanfolyamokra iskoláztuk be, ugyanakkor ezek a fejlemények semmilyen tekintetben sem köthetők a tervezett helikopter-beszerzéshez. Az, hogy milyen kategóriájú helikopterek milyen képességekkel állnak majd hadrendbe, egy hosszú szakmai folyamat végeredménye lesz – mutatott rá a parancsnok

SOK FELADAT

Természetesen a helikopterbázis alárendeltségébe tartozó, illetve a lakotanyán belüli alakulatok logisztikai ellátása, étkeztetése, ruházati felszere-

lésének biztosítása is a feladatok sorát gyarapítja.

– A munkámnak ez egy másik fontos területe – hangsúlyozta Koller ezredes, aki egyben a helyőrség-parancsnoki teendőket is ellátja.

– Tekintve, hogy Szolnok az ország második legnagyobb helyőrsége, ezek a teendők nem kevés feladatot jelentenek, amiket szintén csak csapatban lehet megoldani. Nagy segítség a számomra, hogy a kollégák nem csupán felvetik, elmondják a problémákat, hanem megoldási javaslatokat is tesznek. Mindehhez persze a beosztottak iránti bizalom, illetve szakmai kvalitások is szükségesek, ami alatt azt értem, hogy a javaslattevő eleve olyan forgatókönyvet tud letenni a parancsnok elé, amely nemcsak végrehajtható, hanem optimális megoldást is jelent a probléma kezelésére. Parancsnokhelyettesként hét évig dolgoztunk együtt, s ez idő alatt a kollégáim nemcsak azt tapasztalhatták

meg, hogy magas szakmai elvárásaim vannak, hanem azt is, hogy emberségesen, pozitívan állok mindenkire. Már pedig én továbbra is ugyanaz akarok maradni, aki helyettesként voltam. Akkor is éppolyan komolyan vettem a szakmai feladatokat, mint a bázis és a település kapcsolatát. Szolnok igazi katonaváros. Személy szerint nagyon jól esett, hogy dr. Kállai Mária kormány megbízott és Szalay Ferenc polgármester is tárt karokkal fogadott, és parancsnoki megbízatásom első napjától kezdve támogatnak. Persze ez is egy régi kapcsolat, hiszen anno parancsnok-helyettesként is részt vettem helyőrségünk szinte valamennyi rendezvényén. A jó együttműködés pedig a kölcsönösségen alapul: ahogy a város számíthat a helikopterbázisra, úgy a bázis is a városra. Mi pedig mindannyian úgy érezzük, hogy Szolnokon jó katonának lenni – zárta a beszélgetést dr. Koller József ezredes.

„Magad, Uram...”

FELDERÍTŐ- GYORSLELTÁR

DANDÁR- ÉS ZÁSZLÓALJPARANCSNOK-VÁLTÁS, HATÁRVÉDELMI FELADATOK, HAZAI ÉS NEMZETKÖZI GYAKORLATOK, MISSZIÓS SZEREPVÁLLALÁS: ÍME, NÉHÁNY KÖRÜLMÉNY, AMELY ALAPVETŐEN BEFOLYÁSOLTA AZ MH 5/24. BORNEMISSZA GERGELY FELDERÍTŐ-ZÁSZLÓALJ 2016. ÉVI TÉNYKEDÉSÉT.

A Magyar Honvédség egyetlen felderítő-zászlóaljának ez évi minden napjairól Kreácsik Ákos őrnagy, a zászlóalj törzsfőnöke, jelenleg megbízott parancsnoka (aki immár második alkalommal tölti be ezt a beosztást) tájékoztatta magazinunkat.

– Hajnal István alezredes, a zászlóalj parancsnoka jelenleg külszolgálatot teljesít; helyettese, Hadi Attila őrnagy pedig a Nemzeti Közszolgálati Egyetemen vesz részt mesterképzésben, így 2013 őszén, 2014 tavaszán után ismét én látom el a megbízott parancsnoki teendőket – mondja az őrnagy, akinek helyzete a külső szemlélő számára „áldás és átok” egyszerre. Egy fiatal tisztnek ugyanis roppant megtisztelő, hogy ilyen szinten megbíznak benne, viszont elég „sűrű” időszakban kell helytállnia immár másodszer.

Beszélgetésünket egy gyors leltárral, zászlóalj-bemutatással kezdjük. A zászlóaljparancsnok közvetlen alárendeltségében ténykedik a strukturált törzs, amelyet a törzsfő-

Kreácsik Ákos őrnagy

nök irányít, a felderítési adatfeldolgozó és értékelő csoport, a személyügyi részleg, és a támogató szakasz. Harcoló alegységei között találjuk a mélységi felderítőszázadot, amelybe egy ejtőernyős, egy ejtőernyős-búvár, valamint egy csapatfelderítő szakasz tartozik. A csapatfelderítő század négy, BTR-80-as páncélozott szállító harcjárművel felszerelt szakasszal rendelkezik. Következő szervezeti elemünk a harctéri hírszer-

ző képesség, öt szakasszal. Elektronikai hadviselési századukban találjuk a rádió-felderítő, a technikai-felderítő, a zavaró, valamint a SUAV-szakaszt (Small Unmanned Air Vehicle – pilóta nélküli, kisméretű felderítő repülőgép).

Az igencsak szerteágazó tevékenységet folytató alakulat tagjai 2015 augusztusától idén februárig a KFOR 13. váltásában vettek részt, tavaly szeptembertől pedig (váltásokban) egy felderítőszakaszuk a határvédelemmel kapcsolatos szakmai feladatot lát el, de vezényelnek katonákat járőrözésre is. E sokrétű, és nem csak honi területen végzett munka megszervezése jelentős kreativitást igényel a vezető szervektől, például a katonák pihentetése terén is.

A külföldi szerepvállalás, valamint a határvédelmi feladatok azonban nem adnak felmentést számukra a szakmai munka alól, a két- és többoldalú gyakorlatokról nem is beszélve. Az idei év ilyen gyakorlatai közül kiemelkedik a Hórusz Szeme 2016 harctéri hírszerző gyakorlat, valamint a Rejtett Portya 2016. Szintén jelentős volt a Strong Will 2016 erőpróba, amelyen részt vettek a francia 3. Esterházy Huszár Felderítőezred katonái is, akikkel az együttműködés még 2012-ben kezdődött. Ezen a gyakorlaton – aminek egyik mozzanatában rajtaütést hajtottak végre egy gépjárműoszlopon – amerikai megfigyelők is jelen voltak. A következő feladat megint a harctéri hírszerzőkre várt: a zászlóalj kijelölt erői részt vettek a Nagyváradon tartott többnemzeti, Steadfast Indicator 2016 gyakorlaton.

Ennyi feladat láttán nem megke-
rülhető a felvetés: mikor van idejük
kiképzésre?

– Jó kérdés – mondja Kreácsik ör-
nagy. Ezen mi magunk is sokat gon-
dolkodunk.

A már eddig említett ténykedések
során a zászlóalj katonái magas szín-
ten elsajátították és gyakorolták a
technikai eszközök kezelését. Példa-
ként említi, hogy a zászlóaljat ellát-
ták mozgócél-felderítő lokátorokkal,
hőkamerákkal, éjszakai figyelőmű-
szerekkel, amelyeket már professzi-
onális szinten alkalmaznak a kato-
nák például a határvédelmi feladatok
során, de meg kellett oldaniuk, hogy
ezen eszközök kezelését minden
ilyen beosztást ellátó katona elsaj-
játíthassa. Ezért minden hónapban
beterveznek egy hét szakfelkészítést,
melyet követően kéthetes váltások-
ban minden szakbeosztású katona
„tesztelheti” magát a határon. E
mellett a saját, és a nemzetközi gy-
akorlatok forgatókönyvét úgy állítják
össze, hogy a begyakorlás mellett
jusson kellő idő a kezdők szakfelké-
szítésére is. Még olyan körülmények
közepette is, hogy az adott feladat-
ról visszatérőknek biztosítani kell
a regenerálódást, a szabadságolást,
amely nem minden esetben valósul
meg olyan mértékben, mint ahogyan
azt az állomány megérdemelné.

Sajnos a „Bornemisszánál” is nagy
a fluktuáció, egyre több komoly
szakmai és missziós tapasztalattal
rendelkező szerződéses katona hagy-
ja el a zászlóaljat, és más alakulatok-

nál keres új kihívásokat, vagy kül-
földön próbál szerencsét. Helyeiket
betölteni a frissen jelentkezőkkel,
ilyen körülmények között nem kis
kihívás.

Mindezek persze nem panaszszav-
vak, csupán tények, amelyek befo-
lyásolják a szolgálatellátásukat. Per-
sze ilyen viszonyok között is vannak
jelentős sikereik. Ejtőernyőseik
közül tizenhárman megszerezték a
„légcéllás licencet”, így ők már az
amerikai gyártmányú MC-5-ös ejtő-
ernyőkkel is kijuttathatók a művelti
területre. Az UAV-szakasz Skylark
(Pacsirta) felderítő repülőgépeinek
éles alkalmazása mellett (Afgan-
isztán) a zászlóalj szakemberei
részt vesznek egy hazai fejlesztésű,
hasonló tulajdonságokkal rendel-
kező repülőgép tesztelésében is, és
természetesen ők is rendelkeznek
quadrocopterrel. Megőrizték és to-
vábbfejlesztik ejtőernyős, bűvár és
alpin képességüket is, bár ez utóbbi
gyakorlására az elmúlt időszakban
kevesebb idejük jutott. A „vízen
járás” sem felejtették el, jelenleg
tervezik azt a 2017-ben, Szentesen
végrehajtandó gyakorlatot, amelyben
a zászlóalj csaknem minden alegysé-
ge részt vesz majd. A feladat során
a csapatfelderítők a folyóátkelés
biztosításának feladatait látják el,
a mélységi felderítőket ejtőernyős
kirakással juttatják célba, bűvárjaik
pedig a partraszállás terepszakaszát
derítik fel és biztosítják. Mindeköz-
ben lehetőséget teremtenek az újon-
nan érkezettek szakfelkészítésére is.

A jelenlegi csapat felkészült, moti-
vált, kellő tapasztalattal is rendel-
kezik, így minden feltétel adott ahhoz,
hogy a zászlóalj megfeleljen alap-
rendeltetésének.

Éppen ezért Kreácsik őrnagy örül annak, hogy e zászlóalj irányíthatja ideiglenesen, s ehhez a megfelelő dandárparancsnoki támogatást is megkapja. Szolgálati ideje alatt több misszióban vett részt. Többek között 2003–2004-ben az iraki MH Szállítózászlóaljban hetvenhárom konvoj kíséréseért felelt, mintegy tizenkétezer kilométert megtéve. 2006-ban a bosznia-hercegovinai Katonai Rendfenntartó Kontingens egyik szakaszparancsnoka volt. 2009-ben az afganisztáni PRT 6. váltás felderítőrezslegének helyettes

vezetőjeként szolgált. 2012-ben a koszovói KFOR-ban volt összekötőtiszt. 2015-ben ismét a KFOR következett, a 13. váltás hadműveleti tisztjeként tevékenykedett.

Végezetül személyes dolgokról is beszélgettünk. Mint mondta, egri születésűként és egykori egri feldehítőként nehéz volt neki áttelepülni Debrecenbe, főleg úgy, hogy három éven keresztül ingázott a két város között. Hegyvidéki gyerekként a Hortobágy látványa sokáig kissé megrázó élmény volt számára, de aztán a „hátszág”, felesége és két kislánya – mint minden más esetben – ezen is átsegítette. Ma már „belakta” a várost, otthon érzi magát. Ami pedig a közeljövőt illeti: egy nyugodalmassabb időszakban szeretne továbbtanulni a Nemzeti Közszolgálati Egyetem mesterképzésén.

Hatvanhat éve a repülés szolgálatában

HÁROM DISZLOKÁCIÓ, KILENC NÉVVÁLTOZÁS,
TIZENKÉT PARANCSNOK, TIZENHÁROMSZOR
MÓDOSULT ALÁRENDELTSÉGI VISZONY -
JOGELŐDJE MAGALAKULÁSÁNAK
HATVANHATODIK ÉVFORDULÓJÁT ÜNNEPELTE
A KÖZELMÚLTBAN AZ
MH LÉGIJÁRMŰ-JAVÍTÓ ÜZEM.

A kecskeméti repülőbázis területén működik a Magyar Honvédség egyetlen olyan katonai szervezete, amely megfelelő jogosultságokkal és képességekkel rendelkezik a repülőtechnikai eszközökön történő középszintű, időszakos ellenőrzések, karbantartások és modernizációs feladatok elvégzésére. Jogelődje, a Tábori Repülőgép-javító Műhely (TÁRM-4) 1950. november 15-én alakult meg az akkori 25. vadászrepülő-hadosztály közvetlen alárendeltjeként, Szentkirályszabadján. Első parancsnoka Böröczki Sándor repülőfőhadnagy volt. A következő év szeptemberében a műhely Kecskemétre diszlokált, egy év múlva pedig Taszárra költözött. A „hírös”

VASZMADARAK GYÓGYÍTÓI

városba 1961 nyarán települt vissza. A tizenöt éve MH Légijármű-javító Üzem néven ismert, önálló állománytáblával rendelkező, ezredjogállású katonai szervezet tavaly tavasszal az

MH Összhaderőnemi Parancsnokságtól az MH Logisztikai Központ alárendeltségébe került. Az elmúlt több mint hat és fél évtized során az üzem szakemberei valamennyi, a honvédség által valaha használt, és jelenleg hadrendben álló légi jármű üzemben tartásával foglalkoztak, foglalkoznak.

– A Tábori Repülőgép-javító Műhely tulajdonképpen a hidegháború „szülője”. Az akkori feszült politikai helyzetben ugyanis nemcsak a szárazföldi csapatokat,

de a légierőt is rövid idő alatt hatalmas méretűvé duzzasztották. A rengeteg repülőeszköz hadrendben tartására, kiszolgálására, fejlesztésükre pedig különböző bázisokat, intézeteket és szervezeteket hoztak létre. Elődeink az első hónapokban még PZL–101 (Holló), Aradó 96 (Varjú) és Jak–9 (Vércse) géptípusokon dolgoztak, Kecskeméten viszont már hatvankét MiG–15-ös (Sas) vadászgép és négy Jak–11-es (Ölyv) várta az akkori műhely szakembereit. Egy év múlva Taszáron pedig a

MiG–15bis jelentett újabb kihívást. A hadrafoghatóságuk biztosításához, biztonságos üzemeltetésükhöz, a kiképzés hatékonyságának növeléséhez bizonyos műszaki fejlesztésekre volt szükség. Az akkori mérnökök és technikusok szakértelmét dicséri például a VK–1A típusú sugárhajtóművek tüzelőanyag-fűvókáihoz tervezett ellenőrzőpad, és az az eszköz, amelynek használatával az oktatógépek első kabinjai alkalmassá váltak vakrepülések végrehajtására – idézte fel az alakulat megalakulásának körülményeit Bozóki János ezredes, az üzem tizenkettődik, azaz jelenlegi parancsnoka.

A taszári évek után a műhely viszsza költözött Kecskemétre, ahol egy újabb típus, a MiG–19PM javítása és üzemeltetése volt a feladat. Ugyanakkor az állománynak fel kellett készülnie a MiG–21F–13 elfogó vadászgépek érkezésére is.

– Az időszakos javításokra teljesen új technológiát kellett kidolgozniuk az elődeinknek. Így sikerült kiváltani a vizsgálati eszközök importból történő beszerzését, és a gépeket sem kellett ezután közép-szintű javításokra Tökölre, a Pestvidéki Gépgyárba szállítani. Mindezt komoly megtakarítást jelentett. Az akkor kimunkált technológiák színvonala alapozta meg a műhely üzemszintű szervezetté válását, valamint a jelenleg is létező műszaki fejlesztési és technológia osztályunk megalakítását – folytatta a parancsnok.

Az akkor már az MN Központi Repülőgép-javító Üzem nevet viselő alakulat, a Mi–8-as közepes szállítóhelikopterek hadrendbe állítását követően, 1971-ben jogosulttá vált a típuson a száz- és a kétszáz órás időszakos ellenőrzések, javítások elvég-

zésére. Négy év múlva pedig az első An–26-ost is bevontatták az üzem hangárjába.

– Üzemünk életében hatalmas változást, a szakemberek részére pedig rengeteg új kihívást jelentettek a Li–2-es „Tevéket” leváltó An–26T típusú közepes szállító repülőgépek. Negyvenegy éve végezzük a javításukat, karbantartásukat, hajtjuk végre rajtuk a 600 és az 1200 repült órák után előírt ellenőrzéseket. Ezzel párhuzamosan az időszakos munkák kivitelezéséhez szükséges technológiákat is a mi szakembereink dolgozták ki, és az ezekhez szükséges ellenőrző berendezések tervezését, legyártását is ők végezték. Rövidesen újabb kihívás előtt állt üzemünk: két An–26-ost kellett átalakítani protokoll-személyek szállítására alkalmas úgynevezett szalon változatra. Konkrét követelményeket nem fogalmazott meg az előjáró és műszaki dokumentációt sem kaptunk. A szükséges számításokat, méréseket alakulatunk szakemberei végezték el, és az átalakítás kiegészítő alkat-

részeit is üzemünkben gyártották le. Ugyancsak a kollégáim alakították át úgy a rakert, hogy az alkalmas legyen orvostechikai eszközök, életmentő berendezések beépítésére. Ezek a műszerek menet közben is üzemeltethetők, így a gép sebesültek szállítására, harctéri kimenekítésre is alkalmassá vált. Az An–26-osok képességfejlesztését szolgáló műszerek beszerelése is Kecskeméten történt. Ilyen berendezés volt például a vállról indítható rakéták elleni infracsapda, a Kobalt ellenség-barát azonosító rendszer, a Baklán típusú fedélzeti rádióállomás, a KURSZ-MP közel-navigációs és leszállító berendezés, a műholdas navigációs rendszer és a Szirom fedélzeti adatrögzítő, amelynek a kifejlesztésében is részt vettünk. Ugyancsak kollégáim tették alkalmassá a szállítógépeket a „Nyitott Égbolt” nemzetközi szerződésben vállalt kötelezettségeinek teljesítésére, és ők látják el a megfigyelő repülési feladatok mérnök-műszaki biztosítását hazánk légtérben és külföldön egyaránt. Úgy harminc

évvel ezelőtt pedig kaptunk egy igen-csak speciális feladatot is: tervezni, legyártani és beszerelni egy-egy zárt rendszerű vécét valamennyi An-26-osba – sorolta Bozóki ezredes.

Bár az „együtt töltött” több mint negyven év érthetően az An-26-osok irányába vitte el az üzem tevékenységének bemutatását, képességeik azonban ennél lényegesen szerteágzóbbak.

– Alaprendeltetésünk az elmúlt hatvanhat évben tulajdonképpen semmit nem változott: biztosítanunk kell a honvédség légi járműveinek hadrafoghatóságát. Feladatunk a repülőcsapatoknál rendszeresített repülőtechnikai eszközök karbantartása, műszaki fejlesztésük, a korszerűsítések technológiai leírásainak elkészítése, a felszerelések, tartozékok és haditechnikai eszközök – az alakulatok lehetőségeit meghaladó mértékű – javítása és felújítása, a gyári szabályzatok, hatósági direktívák figyelemmel követése, és érvényesítésük az állami légi járműveken. Ugyanakkor az évek során továbbfejlesztettük a képességeinket a légi járművek állapotfelmérése, üzemidő-hosszabbítása és a roncsolás-mentes anyagvizsgálati eljárások, technológiák kidolgozása területén is. Akkreditált laboratóriumaink maximális mértékben megfelelnek a svéddek által támasztott szigorú követelményeknek, így egy keretszerződés alapján üzemünk szakemberei végzik például a Gripenekhez használt nyomtávkulcsok kalibrálását, de különböző földi tartozékok (fegyverszállító kocsi, vontatóvillák, kabinlétrák, taposók) gyártására is több megbízást kaptunk már. Hasonló munkákat végzünk egyébként a pápai bázisrepülőtéren állomásozó C-17-es katonai teherszállító repülőgépek üzemelte-

tése, földi kiszolgálásuk biztosítása érdekében. Ugyancsak üzemünk végzi a győri légvédelmi ezred Mistral rakétakomplexumai berendezéseinek kalibrálását és időszakos, kötelezően előírt biztonságtechnikai ellenőrzéseit is – mondta Bozóki ezredes.

A hadrendből kivont repülőeszközök hatástalanítása is az üzem szakembereinek a feladata. Magyarországon ugyanis kizárólag a kecskeméti alakulat rendelkezik azokkal a jogosítványokkal és technikai feltételekkel, amelyek ezekhez a munkákhoz szükségesek. Egyedülálló akkreditációkkal bírnak az üzem laboratóriumai is, még a Lufthansa Technik budapesti, a Liszt Ferenc repülőtéren települt leányvállalatának is dolgoznak.

Az elmúlt évben az üzem úgynevezett sérüléssérüléscsoportja a Black Swan 2016 elnevezésű nemzetközi gyakorlaton bizonyította képességét, a szakemberek hat, külföldről érkezett helikopteren végrehajtották a hadrendbe állításukhoz szükséges műszeres átalakításokat és festéseket, muzeális repülőgépek restaurálásával, karbantartásával pedig pótolhatatlan értékű munkát végeztek és végeznek

jelenleg is a szolnoki RepTár – Kelet-Európa egyedülálló repüléstörténeti kiállítóhelye – számára. Az pedig már most tudott, hogy a feladatok jövőre sem csökkennek.

– Módosítottuk a szervezet állománytábláját, ami egyrészt létszám-bővítést jelent, másrészt a fővárosi Jászberényi úti laktanyában lévő, korábban az MH Anyagellátó Raktárbázishoz tartozó kalibráló üzemet kecskeméti alárendeltségbe helyeztük. Természetesen az alakulat alaprendeltetéséből eredő feladatok 2017-ben sem változnak, de fel kell készülni a majd hadrendbe álló új típusú forgó- és merevszárnyas repülőeszközök technikai kiszolgálására, földi technikai eszközeik biztosítására, fegyverzeteik kalibrálására és hitelesítésére. Ugyanakkor folyamatos feladat marad jövőre is a szolnoki RepTár további korszerűsítését, bővítését szolgáló szakmai munka, valamint a részvétel hazánk déli határán, a tömeges migráció okozta válsághelyzet kezelésében – foglalta össze a következő év teendőit Baráth István dandártábornok, az MH Logisztikai Központ parancsnoka.

Vissza a gyökerekhez

BRUCE

HA AZT MONDOM,
NAGY LÁSZLÓ
FŐTÖRZSZÁSZLÓS,
AKKOR A MAGYAR
HONVÉDSÉGEN BELÜL
IS A LEGTÖBBEN CSAK
KERESGÉLNEK
EMLÉKEIKBEN:
ISMERIK-E VALAHONNAN
EZT A NEVET? HA
VIZSONT AZT MONDOM,
BRUCE, AKKOR ITTHON
ÉS IRAKTÓL
AFGANISZTÁNIG,
OLASZORSZÁGTÓL FORT
BENNINGIG MINDENKI
ARCA FELDERÜL,
ÉS SZÁMTALAN KÖZÖS
TÖRTÉNETET IDÉZNEK FEL
MÁRIS.

A főtörzszászlós a híres
amerikai filmszínész,
Bruce Willis után
kapta becenevét.

Al-Rustaiyahban amerikai kiképző őrmesterekkel is együtt dolgozott.

Az MH 2. vitéz Bertalan Árpád Különleges Rendeltetésű Ezred vezénylőzászlósát, Nagy László főtörzszászlóst ugyanis mindenki csak e néven ismeri – ismeri el – itthon és néhány földrész megannyi országában.

Kivételes pályafutás: meg sem kíséreltem, hogy mindegyik állomására rákérdezzek – könyvet lehetne írni róluk. Ezért csak a szolgálatát meghatározó legfontosabb momentumokról – néha hónapokról, évekről – beszélgetünk, sokszor csapongva. Némi kitérő után 1996-ban kezdődött a „nagy menetelés” az MH 88. Gyors-

A HMMVW technikai jellemzőinek oktatása közben.

Michael S. McCoy vezénylőzászlóssal, volt akadémiai osztálytársával (16. lövészeszred, 2. zászlóalj) Irakban.

reagálású Zászlóaljnál, majd folytatódott annak jogutód alakulatainál, az MH 34. Bercsényi László Különleges Műveleti Zászlóaljnál, az MH Béketámogató Kiképzőközpontnál, és még számtalan hazai és külföldi katonai szervezetnél, parancsnokságon. Jöjjenek tehát az élmények, benyomások.

A ma már okleveles hadi- és biztonságtechnikai mérnök 1991-ben végzett a Szolnoki Katonai Középsiskola és Kollégiumban. Ám mégsem valamelyik katonai főiskolára jelentkezett, hiszen első beosztását az MH Szolnoki Repülőműszaki Főiskola kiképzőszakaszának parancsnokaként látta el.

– Akkor még nem érdekelt a hivatásos katonai pálya, ráadásul egy nagyon szerény körülmények között élő családban nőttem fel, így mielőbb munkát kellett vállalnom, hogy segíthessem hozzátartozóimat.

2002–2003, vezénylőzászlósi akadémia, (szárazföldi haderőnem), Fort Bliss, USA.

– Életem legnagyobb iskolája volt, hihetetlen tudással vértettek fel bennünket a katonai műveletek tervezése, a vezetéselmélet, valamint az erőforrás-kezelés területén. A száz hallgatóból negyvenen voltunk külföldiek, egyenként beosztva egy osztályba, ahol az USA haderejének minden fegyvernemétől érkezett

kollégákkal cserélhettünk tapasztalatokat, illetve jobbra mi tanultunk tőlük. Az ottani képzés minden további hazai, missziós vagy szövetségi parancsnokságon betöltött beosztásaim alfája és ómegája volt.

99r ranger-kiképzés.

– Ez egy húzós történet. A Magyar Honvédségben második altisztként szereztem meg a ranger-felvarrót, de csak a második nekifutásra. Az előkészítő tanfolyam után, amikor már élesben mentek a dolgok, több sérülés is akadályozott, de valahogyan eleveckéltem a végső fázisig, ahol azonban egy általam leadott véletlen lövés romba döntötte ranger-álmaimat. Megbocsáthatatlan hiba,

úgy kivágtak, ahogy illik. Sírtam az elkeseredéstől és a dühtől: hatvan nap szenvedés után a saját hülyeségem miatt kellett távoynom. Szerencsére, rá egy évre újra lehetőséget kaptam, és akkor már nem hibáztam.

2009–2013, NATO Gyorstelepítési Hadtestparancsnokság, (HQ NRDC-ITA) Solbiate Olona, Olaszország.

– A második legnagyobb iskola. Vezető hadműveleti altisztként teljesítettem szolgálatot, és először nyertem betekintést egy nemzetközi, hadtestszintű katonai szervezet munkájába. A Magyar Honvédségben nincs ilyen vezetési szint, ezért rengeteget tanultam a gyakorlatvezesről, a döntési folyamatok előkészítéséről, a törzsmunka minden apró részletéről.

Búvártanfolyamon Olaszországban.

2013, ISAF Összhaderőnemi Parancsnokság, Kabul, Afganisztán.

– Ez a beosztás az előbbiből következett, mert az utolsó hat hónapra a HQ NRDC áttelepült az afgán fővárosba. Nagy kihívás és tapasztalat is volt számomra. Az összhaderőnemi vezetési központ vezető hadműveleti

altisztjeként huszonkét ország százhatvan katonáját kellett irányítanom.

2008–2009, az MH Tartományi Újjáépítési Csoport 5. váltásának vezénylőzászlósa (tehát volt már afganisztáni tapasztalata).

– Sándor Zsolt (akkor) ezredes, az MH 25/88. Könnyű Vegyes Zászlóalj parancsnoka (ma dandártábornok, washingtoni katonai attasé) szavazott bizalmat nekem. Miután már korábban is teljesítettem szolgálatot a parancsnoksága alatt, nem kellett különösebben „összecsiszolódnunk”. Amikor átvettük Pol-e Khomriban a tábort, leültetett, s csak annyit mondott: Bruce, az alapfeladataid mellett teremtsd meg a lehetőségét annak, hogy a katonák a hadműveleti terület szegényes körülményei között is értelmesen tölthessék el pihenőidejüket. Vettem az adást, és a szakmai feladatok ellátása mellett a csapattal hamarosan kialakítottunk egy „pihenővezetet”, klubot biliárdal, csocsóasztallal, fejlesztettük a könyvtárat, DVD-ket szereztünk be, s rengeteg szabadidős, többek között sportrendezvényt szerveztünk.

2005–2007, Irak, egyszer hat, egyszer pedig tizenkét hónap szolgálat.

– Mindkét feladat a NATO Kiképző Missziójához tartozott, Al-Rustamiyahban az iraki hadsereg tisztjeit készítettük fel. Először század vezénylőzászlósként ténykedtem, és hatalmas élmény volt együtt dolgozni az iraki fiúkkal, élni velük a mindennapi életet, „terelgetni” őket, és segíteni a kiképzésüket. Bár a küldetés kissé „horrorisztikusan” kezdődött. Kiutazásunk előtt egy ötnapos nápolyi felkészítésen vettünk részt, ahol aztán nemzeti rangidősünk közölte velem: Bruce, Bagdadba kerülsz a parancsnokságra, pénzügyes

Clifton Johnson vezénylőzászlóssal (3. gépesített lövészadosztály, 26. előretolt támogató zászlóalj) nem csak Irakban szolgált együtt: szintén osztálytársak voltak a vezénylőzászlósi akadémián.

beosztásba. Mint mondják, leültem a döbbenettől, s kérdeztem: ez most komoly? Világ életemben kiképeztem, ejtőernyőztem, búvárkodtam, a pénzügyekhez csak annyi közöm volt, amennyit egy fizetési jegyzék elolvasása jelent. Ismét rákérdeztem, s mondta: valóban ez a terv velem. Még ezen a nápolyi felkészítésen összehoztam egy amerikai ranger ezredessel, aki látva az én felvarrómat, „kollégaként” megkérdezte, milyen beosztást kaptam. Megmondtam neki, ő is leült a döbbenettől, de azt mondta, ez biztos valami félreértés. Aztán megérkeztünk Bagdadba, s én tényleg a dán vezetésű pénzügyre kerültem. A lelkem romokban, fásultan hallgattam dán főnökömet, aki viszont ugyancsak elhült a válaszomtól, amikor a pénzügyes előletemet firtató kérdésére csak annyit mondtam: nulla. Szerencsére itt újra összefutottam az amerikai ranger ezredessel, aki a parancsnokság törzsfőnöke lett, s csak annyit mondott: no, ne – és intézkedett. Még aznap elfoglaltam új beosztásomat Al-Rustamiyahban. Ja, és csak még egyszer a pénzügy: amikor otthoni kollégáim megtudták, hogy milyen beosztást kaptam elsöre, gondolom kaján röhögések közepette szereztek egy pénztárgépet is a számomra, amelyet a családomtól kapott csomagban rejtettek el. Második NTM-es missziómban már század kiképző tanácsadóként ténykedtem. Britek vezették a kiképzést, a Sandhurst

Kiképzésen a Butler lőtérén.

Akadémia tematikája szerint, és sok köösikrt értünk le.

Megismerkedve ennek a jó huszonöt éves hivatásos pályának legfontosabb állomásaival, azért csak bennem motoszkál a kérdés: miért nem egy tiszttel beszélgetek?

– Mert soha sem akartam tiszt lenni. Az egykori Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem Bolyai János Katonai Műszaki Karára is csak azért jelentkeztem, mert akkoriban a főtörzszászlósi rendfokozatot főiskolai végzettséghez kötötték. Amikor elvégeztem, megváltoztak a szabályok. Aztán okleveles biztonságtechnikai mérnök képzettséget szereztem a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Hadtudományi és Honvédtisztképző Karán is, így megfelelő beosztás esetén akár százados is lehettem volna. Egy általam a mai napig is nagyon tisztelt tábornok előljáróm viszont azt mondta: Bruce, tisztünk sok van, de ekkora tapasztalattal rendelkező altisztünk, mint te,

nagyon kevés. Itt lenne rád szükségünk. Megértettem, és elfogadtam, s a mai napig jó döntésnek tartom.

A gyorsreagálású zászlóaljtól kezdve, a már megismert beosztásain, alakulatain keresztül, most visszatért a gyökereihez: a különleges rendeltetésű ezred vezénylőzászlósa lett.

– „Füüdök” a beosztásomban, ennél jobb dolog nem történhetett volna velem. A különleges rendeltetésű ezred a „88-asból” és a „34-esből” alakult meg, mindkét zászlóaljnál éveket töltöttem el különböző beosztásokban, mindenkit ismerek, és engem is ismer mindenki. Sokakkal szolgáltunk együtt itthon és misszióknak, ez egy nagyon jó csapat.

Jó csapat, vagy azzá fog válni? – merül fel bennem a kérdés, mert ez az összevonás egyfajta kísérlet is.

– Önmagában mindkét zászlóalj évtizedek óta bizonyított már itthon és külföldön is a saját szakterületén. Most egy szervezeti egységet alkotunk, s az a feladatunk, hogy e két képességből egy egységes csapatot alkotó újabb képességet hozzunk létre. Megtisztelő számomra, és örülök, hogy újra Sándor Tamás ezredessel dolgozhatok, vezénylőzászlósként segíthetem a munkáját. Bár új az ezred, már letette a névjegyét: 2016-ban két különleges műveleti osztag is „Harcra kész” (combat ready) minősítést kapott a NATO SOFEVAL ellenőrzésen. A feladatunk a jövőben – így a saját területemen nekem is –, hogy megőrizve mindkét zászlóalj identitását, egy új szervezetbe kövacsoljuk őket. Vagyis a „88-as” és a „34-es” karjelzés viselése mellett mindenki szívében és agyában ott legyen a „2. KRE” is.

Járőrben az Iraki Tiszti Akadémián.

A magyar hadiipar érdekességei

A ZRÍNYI KIADÓ NEMRÉG JELENTETTE MEG SZÍNVONALAS ÉS HIÁNYPÓTLÓ KÖTETÉT, AMELY A MODERN MAGYAR HADIIPAR KIALAKULÁSÁT KÖVETI NYOMON 1880-TÓL NAPJAINKIG.

GÁBOR ÁRON UTÓDAI

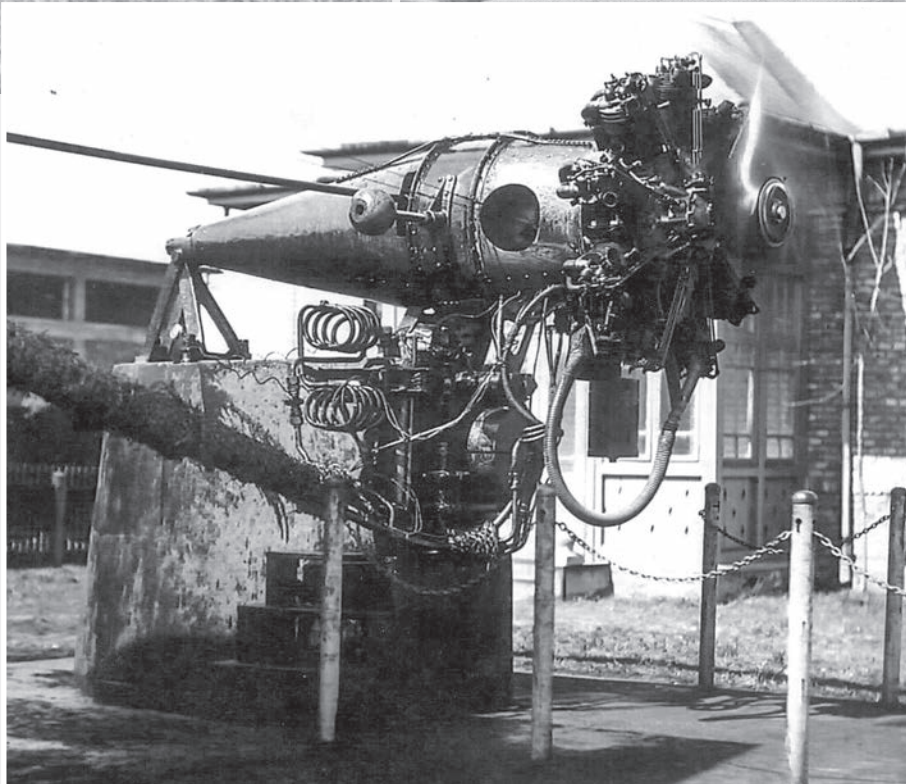
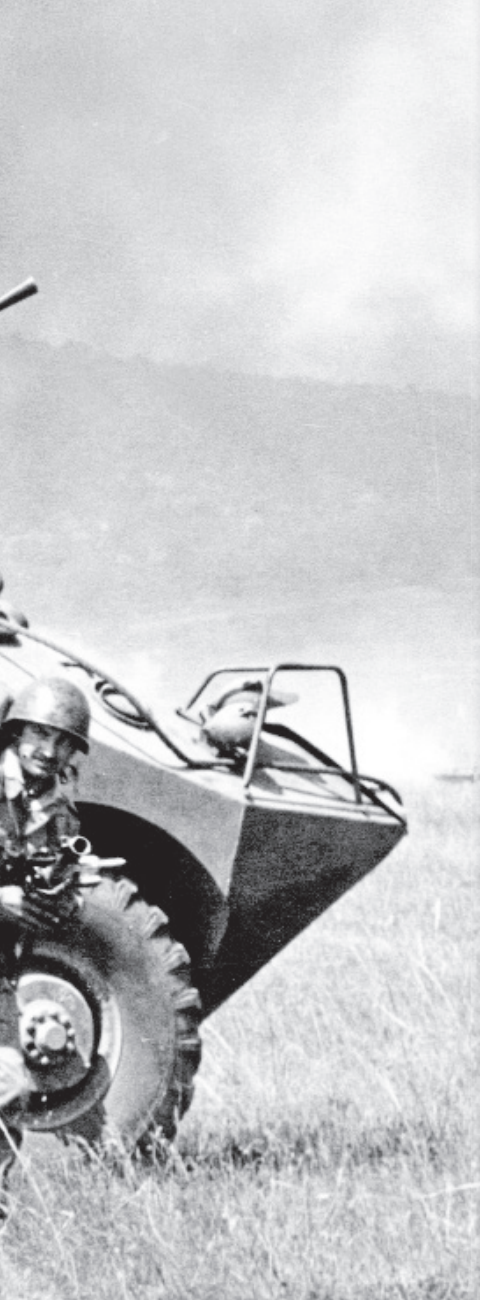
A Dombrády Lóránd, Germuska Pál, Kovács Géza Péter és Kovács Vilmos által írt A magyar hadiipar története című könyv lapjain nem csupán az Osztrák–Magyar Monarchia, majd Magyarország hadiiparának fejlődésével, kiemelkedő fegyvereivel, fejlesztési zsákutcáival, jelentős hadiipari üzemeivel ismerkedhetünk meg, hanem számos, eddig kevésbé ismert, de fontos haditechnikai eszköz is.

Ilyen volt az 1875M „acélbronz” Uchatius ágyú is. Az 1880-as évek második felében a gyalogsági fegyverek tüzereje ugrásszerű fejlődésen ment keresztül. Az acélburkolatú gyalogsági lövedékek, majd a gyérfüstű lőpor megjelenésével a puskák lőtávolsága 1000-ról 2500 méterre

növekedett. Az 1890-es évek elején hadrendbe került géppuskák pedig már az első vonalban lévő ellenséges tüzéruitegek kezelőit is veszé-

lyeztették. Ennek megfelelően a tüzérség fejlesztése sem maradhatott el. Az említett ágyú az Osztrák–Magyar Monarchia Tüzérségi Fejleszté-

si Gyárának igazgatója, Franz Ritter von Uchatius vezetésével készült el; 7 centiméter űrméretű hegyi-, illetve 8 és 9 centiméteres tábori ágyúként is hadrendbe állították. Az 1875M ágyú lőtávolsága elérte a 4500 métert, így alkalmassá vált az ellenséges gyalogság pusztítására már a felvonulás időszakában is. Igaz, ehhez szükség volt az ezekhez az ágyúkhöz kifejlesztett és gyártott új löszerekre is, amelyek ballisztikus kiképzése már modernebb volt. A nagy légellenállást okozó vastag ólomköpenyt is elhagyták, helyette négy vékony rézgyűrű végezte a lövedékek vezetését a csőben. Ez a megoldás nemcsak messzebbre repülő, hanem sokkal pontosabban célba találó lövedékeket jelentett.

Hozzá kell tenni: az új technikai megoldásokhoz szükség volt a kiemelkedő kohászati és acélipari háttérre, amelyet a magyarországi nehézipar ekkorra már jórészt biztosítani tudott.

A HOLLAND VENDÉG

A Weiss Manfréd Repülőgép- és Motorgyár 1927 októbere óta állt szerződéses kapcsolatban a német Heinkel repülőgépgyárral. Második külföldi partnernek az első világháború után Németországból Hollandiába áttelepülő hírneves Anton Fokkert választották a WM vezetői. A szintén 1927-ben megkezdett tárgyalások sikeresnek bizonyultak, így a WM a magyar királyi Légügyi Hivatal finanszírozásával megvásárolta a Fokker C.V repülőgép sárkányának gyártási jogát. A típus gyártása még 1924-ben elkezdődött Amszterdamban; a könnyű, csövázás, részben vászonborítású, részben faépítésű kétüléses gépet könnyűbombázó és felderítő feladatkörben lehetett eredményesen használni. A WM mérnökei a repülőgép sárkányát a magyar igényeknek megfelelően alakították át, majd a WM-Fokker C.VD repülőgépekből ötvenet gyártottak. A típushoz megvásárolták a francia Gnome-Rhône Jupiter (kilenchengeres, léghűtéses) csillagmotor gyártási jogát is. Ez utóbbi a korszak egyik ismert és népszerű erőforrása volt: az eredeti Bristol Jupiter (ennek licence alapján készültek a francia motorok) volt az első léghűtéses repülőgépmotor, amely megfelelt a nagy-britanniai légügyi minisztérium maximális teljesítményt vizsgáló próbáinak. A motor különlegességének számított a hengerenkénti négy szelep, illetve a „hideg” motornál szükséges automatikus üzemanyag-keverék dúsítás is. A magyar mérnökök a Jupiter-motorok gyújtását Bosch rendszerűre alakították át, a fűtőművek rugózását könnyebbé tették. A gép szárnymerevítését is megerősítették, V-ről N alakra változtatott tartókat építettek be. A kétkormányos, felderítő és kiképző feladatokra használt C.VD a szakemberek szerint a WM Repülőgépgyár legjobban sikerült típusának számított.

A megerősített C.VE változatot távolfelderítő repülőgépként fejlesztették tovább a holland mérnökök. Licenc alapján ebből a nagyobb (12,5 helyett 15,3 méteres) fesztávolságú repülőgépből körülbelül tíz példányt gyártott a WM.

PSZH, TE CSODÁS...

Az idősebb generáció katonaviselt férfitagjainak vélhetően a mai napig

ismerősen cseng a PSZH név. A Rába Magyar Vagon- és Gépgyárban gyártott, a D-442 FUG (felderítő úszó gépkocsi) alapjain továbbfejlesztett D-944 PSZH-t (páncélozott szállító harcjármű) a Magyar Néphadsereg, illetve a rendőrség is használta. A teljes egészében hegesztett acélszerkezetű szállítójármű 1966-ban jelent meg. A 14 milliméter vastagságú acéltest csak a kézfegyverek lövedékeinek állt ellen. A legnagyobb változás a forgatható torony volt, amelybe

egy 14,5 milliméteres KPVT nehézgéppuskát és egy párhuzamosított 7,62 milliméteres KGKT géppuskát építettek be. A torony hátulján kapott helyet a R-113 rádiórendszer jellegzetes antennája is. A járműre két TVN-2 infravörös reflektort is szereltek, egyet a torony tetejére, egyet pedig a fegyverzet mellé.

A FUG-hoz hasonlóan a PSZH is úszóképes volt, a vízben két beépített vízszugárhajtómű hajtotta a járművet. A háromfős személyzet (gépjárművezető, toronylövész, parancsnok) mellett hat felfegyverzett lövészkatonára szállítására volt lehetőség a deszant-térben, amelybe két, oldalról nyíló, kisméretű ajtón lehetett be- és kiszállni. A jármű hátsó részében, a deszant-tértől elválasztva a két, egyenként 90 literes gázolajtartály és a négyhengeres, 100 lóerős, 5500 köc centiméteres Csep 1 D 4 .44 dízelmotor k pott h l y t.

A páncéltest hermetikusan zárható volt, túlnyomásos levegőrendszerével atom-, biológiai és vegyi fegyverek ellen is védelmet nyújtott a bennülőeknek. A PSZH terepjáró képességét és a túlélőképességet növelte a kerekek légnyomását szabályozó rendszer és a szervokormány. A modernizált PSZH-M változat 110 lóerős D-414.44/2 motort, korszerűbb R-123 rádiót és a KGKT helyett PKT g p kát k p t.

A Magyar Néphadseregen kívül a PSZH Irak (csapatszállító, parancsnoki), a Német Demokratikus Köztársaság (csapatszállító, vegyi felderítő, tűzészeti felderítő, műszaki felderítő, propaganda, parancsnoki és torony nélküli határőr), valamint Csehszlovákia (csapatszállító) fegyveres erőinél is hadrendbe állt. A járművet egészen 1980-ig gyártották.

LABORKOCKÁK

A Magyar Honvédség Egészségügyi Központja 2006 óta a HM Ei. Zrt.-nek köszönhetően egy hazai rendszert, az RDL-15 típusú mobil biológiai laboratórium-komplexumot (MBLK) használhatja a potenciálisan biológiai fegyverként bevethető mikrobiológiai ágensek és toxinok környezeti mintákból történő, nagy

pontosságú és gyors kimutatására. A sokrétűen használható, az igénybevétel helyére rövid idő alatt telepíthető technikai eszközzel egy új képesség jelent meg a Magyar Honvédségnél, amelyet már számos hazai és nemzetközi gyakorlaton is alkalmaztak. A szabványos méretű, így könnyen mozgatható, kis logisztikai terhet jelentő konténerekre épített MBLK minden részletében és képességében megfelel a NATO-követelményeknek. A telepítési idő rövid, a tereptől függően 4-6 óra. A szükséges víz- és üzemanyag-ellátás esetén önállóan akár hét napig is működőképes marad a külső helyszínre telepített, öt konténerbe integrált laborkomplexum.

A „kistestvér”, a HM Ei. Zrt. vezette konzorcium által kifejlesztett telepíthető gyorsdiagnosztikai labo-

ratórium pedig már csak egy konténerből áll, s elsősorban polgári védelmi feladatokat láthat el. Megépítését a Nemzeti Fejlesztési Ügynökségnél en ó p i n i ó s p o j e k k n t p l y z t á k meg. A konzorcium a laboratóriumot az MH Egészségügyi Központnak ajánlotta fel használatra, referencia- és tapasztalatszerzés céljára. Egy igazi műszaki gyöngyszem: a gyorsan telepíthető konténerben dolgozók 24 órán belül képesek tájékoztatni a döntéshozókat arról, hogy milyen jellegű járványügyi helyzettel állnak szemben. A laboratóriumot úgy építették fel, hogy megfeleljen a legmagasabb, a BSL-4-es (Biological Safety Level) biztonsági szintnek, azaz a legveszélyesebb kórokozókval kapcsolatos vizsgálatokat is el lehet- sen benne végezni.

A katonai sajtó napja

EGYKORI ÉS MAI ÚJSÁGÍRÓK TALÁLKOZTAK NOVEMBER 9-ÉN A HM HADTÖRTÉNETI INTÉZET ÉS MÚZEUMBAN (HM HIM), HOGY MEGEMLÉKEZZENEK A MAGYAR SAJTÓTÖRTÉNELEM EGYIK KIEMELKEDŐ, KATONAI VONATKOZÁSÚ EPIZÓDJÁRÓL, A MAGYAR HONVÉD MEGALAPÍTÁSÁRÓL, AMELY A HATVAN ÉVVEL EZELEŐTTI, 1956-OS ESEMÉNYEKNEK KÖSZÖNHETTE LÉTREJÖTTÉT.

HATVAN LETT AZ '56-OS

Nemcsak az utcákon zajlott a változás 1956 októberében, hanem a szerkesztőségek írógép-kattogástól hangos termeiben is. A Honvédelmi Minisztérium addigi hivatalos lapja, a Néphadsereg munkatársai forradalmi tanácsot alakítottak Firon András százados vezetésével. Az új koncepció világos és az eseményeknek megfelelően törvényszerű volt: a propagandaanyagok helyett az újságírók a valós eseményekről tájékoztattak, kizárva minden ideológiát és pártkonceptiót. Az új szemlélethez, a megváltozott tartalomhoz új név is társult, így született meg hatvan esztendővel ezelőtt a Magyar Honvéd, a honvédség hivatalos lapja, amely először 1956. október 30-án került az utcákra. Az ötvenezer példányban nyomott újsággal százötven rikkancs indult útnak Budapesten; a lapot pár óra leforgása alatt el is kapkodták a hiteles hírekre szomjazó olvasók.

A november 4-én bekövetkező szovjet intervenció érezhető zavart

okozott a Magyar Honvéd szerkesztőségében is. A lap nyolc napig nem jelent meg, végül november 12-én ismét az utcákon volt. Az utolsó szám november 23-án volt olvasható, majd 34 évnyi csend következett. A tárca központi lapja 1990-ben jelent meg újra Magyar Honvéd címmel, s előbb hetilapként, majd havi magazinként tájékoztatta, és tájékoztatja a mai napig, az érdeklődőket a Magyar Honvédségben zajló eseményekről.

A HM HIM-ben tartott ünnepi megemlékezésen – amelyen részt vett dr. Firicz László, a Honvédelmi Minisztérium közigazgatási államtitkára, valamint Varga János vezérőrnagy, a Honvéd Vezérkar főnökének koordinációs helyettese is – Benkóczy Zoltán, a HM Zrínyi Non-profit Kft. ügyvezetője köszöntötte a rendezvény résztvevőit. Beszédében hangsúlyozta: az 1956-os Magyar Honvéd szerkesztőségének bátorsága és hozzáállása nélkül a jelen katonai újságírása is másmilyen lenne, ezért

az akkori lap rövid fennállása a hazai katonai sajtó történetének egyik legfontosabb epizódja.

– Az, hogy az akkori újságírók, szerkesztők, nyomdászok vállalták a legnagyobb kockázatot, a mai napig hatással van a katonai sajtóra, amely abból a hitből táplálkozva tudja eredményesen végezni feladatát. A megsárgult lapszámok megőrizték lelkesedésüket, töretlen akarataikat, az igazságba vetett hitüket. Azzal, amit tettek, visszaszerezték a katonai sajtó becsületét – mondta Benkóczy Zoltán.

Vigh Mihály kommunikációs ágazati igazgató a magyar katonai sajtó történetéről szóló áttekintésében az 1956-os forradalmi események egyik igen fontos mozzanatának nevezte a Magyar Honvéd létrejöttét.

– Az ötvenezer példány, ami a százötven rikkancs kezéből került az olvasókhoz 1956-ban, hitet és erőt adott Budapest utcáin – hangsúlyozta egyebek mellett beszédében a kommunikációs igazgató.

Az ünnepségen jelen volt az 1956-os szerkesztőség egyik tagja, Baktai György nyugállományú százados is, aki a hatvan esztendővel ezelőtt történt októberi-novemberi eseményeket elevenítette fel. Mint mondta, október 23-án, a tüntetésekkor még senki nem gondolta, hogy estére a Magyar Rádió épületénél már löni fognak. Amikor a rádió ostroma elkezdődött, azonnal telefonált a parancsnokának utasítást kérve, ám a zűrzavarban semmilyen választ nem kapott. A veterán újságíró szavai szerint a szerkesztőség sajtó kezébe vette az irányítást. Megalakították a forradalmi tanácsot, majd október 30-án már új szemlélettel és az eseményekhez igazodva adták ki

a Magyar Honvéd első számát. A szovjet intervenció után az újság napjai is meg voltak számlálva.

– November elején azt hitük, minden rendben van, és ez így is marad. Huszonkettedikén azután betiltották a lapot, és feloszlatták a szerkesztőséget. Vajda Gábor szerkesztő még írt egy vezércikket az utolsó számba, amelyben kijelentette: a forradalom eszméje tovább él – idézte fel a lap végóráit Baktai György.

Az emlékezést Gróf Ferenc, a rendszerváltás utáni Magyar Honvéd első főszerkesztője folytatta. Mint mondta, a kezdeteknél ismeretlen terepen mozogtak, konkrét elvárást sem nagyon fogalmaztak meg a szerkesztőség számára, csupán egyetlen követelmény volt, az, hogy katonákról írjanak katonáknak. A volt főszerkesztő felidézte: mivel a Magyar Honvéd forradalmi múltját évtizedeken át agyonhallgatták, nem sokat tudtak a lap 1956-ban betöltött szerepéről.

A hatvanadik évfordulóhoz kapcsolódva a HM Zrínyi Nonprofit Kft. képviseletében Benkóczy Zoltán ügyvezető, Vigh Mihály kommunikációs ágazati igazgató, Feith László, a Magyar Honvéd megbízott főszerkesztője, valamint Baktai György, az 1956-os Magyar Honvéd szerkesztője helyezte el koszorút a Bajcsy-Zsilinszky út és a Stollár Béla utca sarkán lévő emléktáblánál, annál az épületnél, ahol a forradalom alatt a szerkesztőség és a nyomda működött.

– Aztán egyszer bejött a szerkesztőségbe Firon András, aki kulcs szereplője volt az 1956-os Magyar Honvéd létrejöttének, és elmesélte az események hiteles történetét. Akkor tudatosult bennünk, mit jelent a Magyar Honvéd név, mit jelent ezen a néven lapot csinálni – emlékezett vissza Gróf Ferenc.

Az ünnepségen a HM Zrínyi Nonprofit Kft. ügyvezetője elismeréseket is átadott. Negyedszázados kiemelkedő munkájáért a Zrínyi-gyűrűt Galovtsik Gábor fotóriporter kapta. Emléktárgyat vehetett át Baktai György, az 1956-os Magyar Honvéd szerkesztőségi tagja, Gróf Ferenc, az 1990-ben újraalapított Magyar Honvéd első főszerkesztője, valamint Szabó Béla, a Magyar Honvéd volt főszerkesztője.

„Repülő nemzet leszünk...”

A HŐSKOR EMLÉKEI

AZ ELMÚLT KÖZEL EGY ÉV ALATT IGEN SOK LÁTOGATÓT VONZOTT AZ EGRI VÁR GÓTIKUS PALOTÁJÁBAN TAVALY ÉV VÉGE ÓTA LÁTHATÓ „REPÜLŐ NEMZET LESZÜNK...” CÍMŰ ÁLLANDÓ KIÁLLÍTÁS, AMELY RÉSZBEN A HM HADTÖRTÉNETI INTÉZET ÉS MÚZEUM SZAKEMBEREINEK SEGÍTSÉGÉVEL JÖTT LÉTRE.

Mint ahogyan a Dobó István Vármúzeumban látható kiállítás alcíme – A Magyar Királyi Honvéd Légierő relikviái 1920–1945 – is tanúskodik erről, az Egerbe látogatók a magyar katonai repülés egyik legkeservesebb időszakáról kaphatnak képet. Mint ismeretes, az 1920. június 4-én aláírt trianoni békeszerződés megtiltotta hazánknak a katonai repülés és repülőgépgyártás minden formáját; ráadásul meg is semmisítették az első világháborúból megmaradt légi járműveket. 1924. április 10-én aztán megalakult a Légügyi Hivatal, amely a légierő titkos fedőszerveként részesedett a Honvédelmi Minisztérium költségvetéséből. Alapvető célja a légierő kereteinek megteremtése, valamint kiképzett szakemberekkel történő feltöltése volt. Az állomány elbújtatását és kiképzését polgári és rendfenntartó szervezetek látták el. Így aztán a polgári repülés égisze alatt lassacskán kiépült a repülőterek és az időjelző állomások nélkülözhetetlen rendszere is. Miután hazánk jogot nyert polgári repülőgépek gyártására, a Légügyi Hivatal 1927-ben megállapodott a Weiss Manfréd Művekkel a magyar repülőgépipar újbóli beindításáról. Habár a nagy megrendelések eleinte elmaradtak, elindult a hivatalosan polgári célokra használt Heinkel HD-22, Fokker CV és Udet típusok gyártása. 1935-ben aztán a hadvezetés jelentős fejlesztést hajtott végre a légierőben. Megfelelő saját típusok híján olasz (például Fiat CR-32-es vadászbombázó) és német repülőgépeket (például Junkers Ju-86K-2 bombázó) szereztek be. Igaz, hogy a kialakuló magyar légierőnek összesen 255 gépe volt, míg a korabeli potenciális ellenfelek – Csehszlovákia, Románia és Jugoszlávia – közel 3000

bevezethető repülővel rendelkeztek. A légierő fejlesztésének következő fontos állomása az 1938. augusztus 23-án megkötött bledi egyezmény, amelyben Magyarország a fegyverkezési egyensúly fejében lemondott a kisantant országaival szembeni revízió katonai megoldásáról.

Elejtve most a hadtörténelem fonalát, leírjuk, hogy a gyűjteményben a magyar légierő legeredményesebb pilótáinak – így többek között a legendás vitéz Szentgyörgyi Dezsőnek – relikviái találhatóak, valamint számos ritka és a szakma által mindeddig ismeretlen dokumentum, fénykép, illetve tárgyi emlék. A több mint háromszáz felszerelési tárgy és különféle emléktárgyat, több ezer fotót felvonultató kiállítás jelentős multimédiás anyaggal is kiegészült, amelyet helyi gyűjtők és a Magyar Nemzeti Digitális Archívum gyűjteményeiből válogattak össze.

Háború vagy béke? (2.)

NINCS VÉGE...

AZ ELSŐ VILÁGHÁBORÚBAN EGYMÁSNAK FESZÜLŐ ORSZÁGOK KATONAI VEZETŐI – A POLITIKAI IRÁNYÍTÁS JÓVÁHAGYÁSÁVAL – 1916-1917 FORDULÓJÁN ISMÉT A DÖNTŐ HARC MEGVÍVÁSÁRA KÉSZÜLTEK. EZZEL PÁRHUZAMOSAN AZONBAN A DIPLOMATÁK IS AKTIVIZÁLTÁK MAGUKAT, S MEGKEZDŐDTEK A KÜLÖNBÖZŐ BÉKETAPOGATÓZÁSOK IS.

Az Oroszországban tapasztalható egyre nagyobb elégedetlenség már II. Miklós cár hatalmát fenyegette.

Az első világháború mielőbbi befejezését – akár kompromisszumok árán is – a központi hatalmak részéről az Osztrák–Magyar Monarchia, míg az antant oldaláról Oroszország politikai vezetése óhajtotta leginkább. Békekísérleteiket alapvetően két tényező motiválta: haderejük kimerültsége, illetve félelmük a hátszágban tapasztalható egyre nagyobb elégedetlenségtől. A dualista hatalom vezetőinek a harcok lezárását célzó törekvéseit magazinunk előző számában már ismertettük, ezúttal pedig a cári birodalom ilyen irányú próbálkozásait részletezzük.

Mint ahogy Galántai József fogalmaz Az első világháború című könyvében, Oroszország számára az lett

volna a legelőnyösebb, ha a döntő győzelmet arató antant erős tagjaként fejezi be a harcokat; e forgatókönyv megvalósulása esetén ugyanis a cárság kiterjesztheti határait a Kaukázuson túli területeken, illetve Kelet-Európában, s ami a legfontosabb, birtokba veheti a török fennhatóság alatt álló két tengerszorost, a Boszporuszt és a Dardanellákat. A hosszúra nyúló harcban viszont az orosz haderő elért teljesítőképességének határához, a hátszágban egyre növekvő elégedetlenség pedig forradalommal fenyegetett, ami a cárizmus bukásának veszélyét hordozta magában. Mindezek mellett a birodalomnak szembe kellett néznie azzal is, hogy a háború elhúzódásával az antanton belül megnőtt a britek és a franciák

befolyása, miközben az övék némileg csökkent. Adódott a kérdés: vajon a meggyengült cárság képes lesz-e érvényesíteni akaratát a remélt győzelem esetén? Érthető tehát, hogy az oroszokat viszonylag korán elkezdte foglalkoztatni a különbéké gondolata. E tekintetben nagyobb politikai mozgásteret biztosított számukra az is, hogy szövetségeseiktől viszonylag elszigetelve harcoltak.

Háborús célkitűzéseik közül ezzel együtt nem mindet akarták feladni.

Meglátásuk szerint ugyanis egy esetleges megállapodás akkora előnyökkel járna a központi hatalmak számára, hogy azok elfogadják az orosz feltételeket. S mik voltak ezek? Mindenekelőtt a Boszporusz és a Dardanellák feletti ellenőrzés megszerzése. A Kaukázuson túl és Kelet-Európában viszont a területgyarapodás helyett elfogadták volna a háború előtti állapot (status quo) visszaállítását is.

Eredeti hadászati koncepciója bukását követően, vagyis miután a nyugati és a keleti hadszíntéren nem sikerült egymás után megvívnia a harcot, Németország mutatott némi érdeklődést az oroszokkal kötendő különbéké iránt. De a Kelet-Európában a cári birodalom kárára elfoglalt területekről nem kívánt lemondani, a tengerszorosok tekintetében pedig a status quót képviselte, vagyis azt, hogy azok Törökország birtokában maradjanak – már csak a szövetségésére való tekintettel is. A politikusoknál kompromisszumképtelenebb német katonai vezetők ráadásul ragaszkodtak a keleti hadszíntér tekintetében megfogalmazott hadicélok maradéktalan teljesítéséhez. Ebből adódóan az örömük teljes volt, amikor 1916 novemberében Németország és az Osztrák–Magyar Monarchia deklarálta az Oroszországhoz tartozó lengyel területek (a napóleoni háborúk után Bécsben, 1815-ben létrehozott Kongresszusi Lengyelország) függetlenségét. Ezzel ugyanis a cári birodalommal kötendő különbéké lehetősége semmivé foszlott.

OPTIMISTA TERVEK

A Paul von Hindenburg és Erich Ludendorff vezette német hadsereg-főparancsnokság ekkor már javában dolgozott az 1917-re vonatkozó hadászati terveken. Kevésbé meglepő

módon a döntő győzelemre készültek, amelyet elképzeléseik szerint az esztendő második felében vívtak volna ki. Azért épp akkor, mert előbb meg kellett erősíteni a haderőt, hiszen a katonák számát és a fegyverzetet tekintve is az antant volt fölényben. Ezért 1917 első felében seregeik számára defenzív feladatot szabtak, mi több, a német vezérkar a nyugati hadszíntéren az Arras és Soissons közötti terület (a „könyök”) feladására készült, kiegyenesítve ezzel a védelmi vonalat.

A katonai vezetés továbbá úgy számolt, hogy az 1917 elején megindítandó korlátlan tengeralattjáróháború öt hónap alatt olyan súlyos veszteségeket okoz Nagy-Britanniának, hogy a tartalékok, illetve a hadifelszerelés utánpótlása terén kiegyenlítődnek az arányok, sőt, e tekintetben akár Németország felé is billenhet a mérleg nyelve. Ezen pedig az sem változtathat, ha az Amerikai Egyesült Államok esetleg csatlakozik az antanthoz. Annak hatása ugyanis csak hónapokkal a hadüzenet után jelentkezhet Európában, addigra azonban a háború már befejeződik – vélték.

A német hadvezetés tehát 1917 második felére tervezte a döntő csapást nyugaton, és arra is számított, hogy akkor már csak egyfrontos harcot vív, mert úgy gondolta, hogy Oroszország belső bomlása harc nélkül is meghozhatja a győzelmet keleten. Ám akkor sincs gond, ha a cári birodalom nem válna ki a háborúból, hiszen a belpolitikai problémái miatt meggyengült ellenféllel szemben lényegesen kevesebb német erő is képes helytállni, ebből adódóan pedig a nyugati hadszíntéren a korábbiakat messze meghaladó létszámú katonaság vethető be. Mint írtuk, az Osztrák–Magyar Monarchia politikai vezetésében 1916–1917 fordulójá-

Németország nagy reményeket fűzött az 1917 elején megindított korlátlan tengeralattjáró-háborúhoz.

Sir Douglas Haig

Joseph Joffre

Robert Nivelle

től mindinkább erősödött a háború kompromisszumos befejezésére irányuló törekvés. Ez azonban egyáltalán nem akadályozta a dualista hatalom hadvezetését abban, hogy a német tervekkel összhangban megkezdje az Olaszország ellen az esztendő második felében végrehajtandó nagy offenzíva előkészítését.

CÉL A „KÖNYÖK”

Az antant veszteségei 1916-ban nagyobbak voltak ugyan, mint a központi hatalmaké, de az utánpótlásuk folyamatosan érkezett a nyugati és az olasz hadszíntérre. Ezért elfogad-

ták Joseph Joffre francia főparancsnoknak az 1916. november 15–16-i chantilly-i konferencián tett javaslatát, és azt tervezték, hogy a következő esztendő februárjában valamilyen fronton egyszerre mérnek újabb hatalmas és most már valóban döntő csapást az ellenségre.

Az év végén bekövetkezett személycserék nem befolyásolták az erre vonatkozó elképzelést, sőt, inkább megerősítették azt. Katonai téren a legfontosabb változás Joffre decemberi elmozdítása volt, akit Robert Nivelle tábornok váltott. Az 1917 elején tartott római, majd szentpétervári tanácskozásukon az antanthatalmak döntöttek a különbö-

ző hadszíntereken közel egyszerre, tavasszal végrehajtandó offenzíváról. Ezt követően azonban kiderült, hogy az orosz hadvezetés a tervezett időpontban nem lesz képes megindítani a támadást, míg az olaszok a maguk akcióját késő tavaszra halasztották volna. Nézeteltérés keletkezett a britek és a franciák között is. Az előbbieket ugyanis a tengerparton akartak támadni, hogy a német tengeralttjáró-bázisokat elfoglalhassák. A franciák viszont a „könyök” ellen indultak volna. A parancsnoklás tekintetében is akadtak gondok. Nivelle és a brit erők főparancsnoka, Sir Douglas Haig nem volt alárendelve egymásnak, amit aztán az 1916

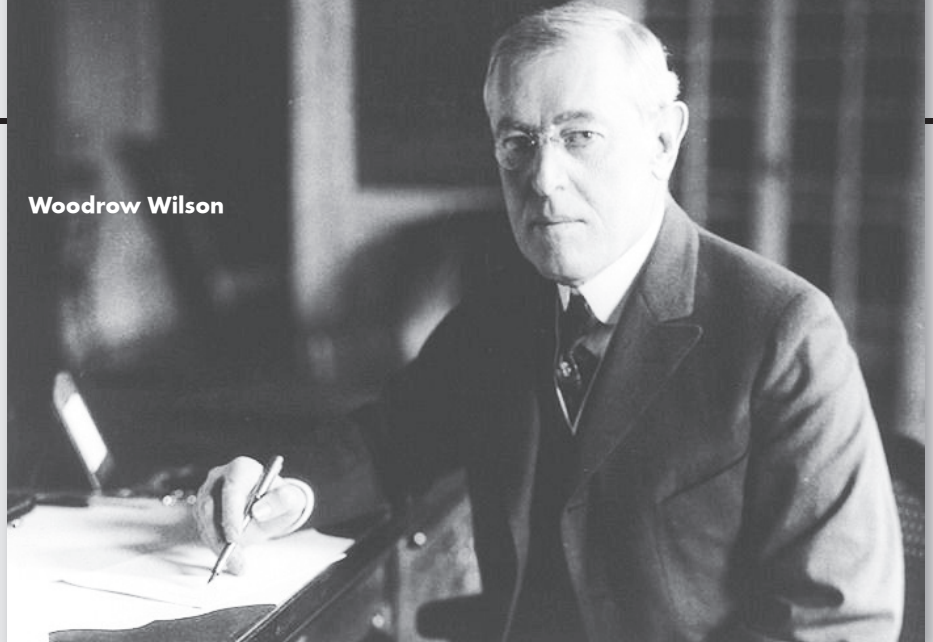

A szembenálló felek hatalmas mennyiségű fegyvert és hadianyagot vetettek be a harcok során. De vajon ki bírja tovább az anyagcsatát?

decemberében a szigetország miniszterelnökévé kinevezett Lloyd George oldott meg: határozata értelmében a brit hadsereg a francia főparancsnok alárendeltségébe került, Haig ellenkezése és felháborodása dacára. A hadműveletek prioritása tekintetében is francia győzelem született: a „könyök” lett az elsődleges cél. A franciák az alsó részen (Soissons és Reims között az Aisne folyónál), a britek pedig a felső részen (Arras térségében) készültek fel az offenzívára. A döntőnek szánt támadássorozatot áprilisban a nyugati hadszíntéren tervezték kezdeni, ehhez csatlakoztak volna a maguk frontjain az olaszok, majd kora nyáron az oroszok.

AMERIKA HANGJA

A központi hatalmak közös békejegyzékével szinte egy időben az 1916. november 7-én újabb négy évre amerikai elnökké választott Woodrow Wilson is kísérletet tett a közvetítésre, illetve a harcok meg egyezéssé lezárására. December 18-án felhívást intézett valamennyi hadviselő fél kormányához: közölnék, milyen feltételek mellett hajlandók tárgyalóasztalhoz ülni. A központi hatalmak december 26-án reagáltak, ám kitértek a válasz elől, arra hivatkozva, hogy a konkrét ajánlat a had-

Woodrow Wilson

viselő felekre tartozik, s egyébként is: ők december 12-én már megtették javaslatukat. Ezt a visszautasítást a harcok kompromisszumos lezárását fontolgató Monarchia is támogatta, mert nem igényelte az amerikai közvetítést.

Az antantországok 1917. január 12-én küldték el válaszukat. Feltételeik – egyebek mellett Belgium, Szerbia és Montenegró függetlenségének visszaállítása, illetve az említett államok kártalanítása, a központi hatalmak által a háború alatt elfoglalt francia, orosz és román területek kiürítése, továbbá jóvátétel fizetése a megszállásért, Törökország európai hatalmának megszüntetése – azonban az ellenérdekelt fél számára elfogadhatatlanok voltak. Közvetítési kísérletének ku-

darca után Wilson január 22-én szolt ismét az amerikai békecélokról: az egyik fő üzenete – „béke győzelem nélkül” – jól tükrözte az európai hatalmi egyensúly fenntartására irányuló amerikai politikát. Az elnök felismerte azt is, hogy ha a felek a végkimerülésig, korábban soha nem tapasztalt ember- és anyagi veszteségeket szenvedve folytatják a harcot, akkor a győztes sem igazán örülhet majd a kivívott diadalnak. Mindazonáltal azt sem szabad elfelednünk, hogy a tengerentúli állam 1916 végére óriási politikai és gazdasági hasznot húzott a háborúból, hiszen annak során az európai hatalmak kölcsönösen gyengítették egymást, az antant országai pedig eladósodtak az Egyesült Államok felé.

Az antant 1916-ban komoly veszteségeket szenvedett el, de az utánpótlása folyamatos volt.

Bemutatták a harmadik dobozkönyvet

REMÉNY ÉS POKOL

A HM HADTÖRTÉNETI INTÉZET ÉS MÚZEUM DÍSZTERMÉBEN MUTATTÁK BE A ZRÍNYI KIADÓ GONDOZÁSÁBAN MEGJELENT „REMÉNY ÉS POKOL 1956” CÍMŰ DOBOZKÖNYVET. AZ 1956-OS FORRADALOM ÉS SZABADSÁGHARC 60. ÉVFORDULÓJA ALKALMÁBÓL ELKÉSZÜLT KÖTET SZÁMOS KÜLÖNLEGESSÉGET TARTOGAT AZ OLVASÓNAK.

A mostani immár a harmadik dobozkönyv, amely a Zrínyi Kiadó gondozásában jelent meg. 2014-ben az első világháború centenáriuma alkalmából adták ki „A Nagy Háború 1914–1918” című kiadványt. Ezt tavaly a második világgéssel foglalkozó „Hadikronika 1939–1945” című kötet követte, a harmadik, a „Remény és pokol 1956” című dobozkönyv pedig a forradalom és szabadságharc hatvanadik évfordulója alkalmából jelent meg.

A könyvbemutatón – amelyen részt vett Vargha Tamás, a Honvédelmi Minisztérium parlamenti államtitkára, miniszterhelyettes és dr. Orosz

Zoltán altábornagy, a Honvéd Vezérkar főnökének helyettese is – az idén 65 esztendőös Zrínyi Kiadó megbízott vezetője, dr. Isaszegi János nyugálományú vezérőrnagy megköszönte a kötet létrejöttében közreműködő szakemberek és szervezetek munkáját. Mint mondta, egy kiadó számára mindig ünnep egy könyv megjelenése, bemutatása. A dobozkönyvek különböző szakmai fórumokon elért sikereiről szólva hangsúlyozta, hogy a sorozat első része, „A Nagy Háború 1914–1918” a 2015-ös XXII. Budapesti Nemzetközi Könyvfesztiválon Budai-díjat nyert. Ezt az elismerést az oktatást, nevelést leg-

jobban segítő könyvnek ítélik oda. A sikerek sora idén is folytatódott, hiszen a Nyomda- és Papíripari Szövetség Best Print Hungary elnevezésű eseményén a Zrínyi Kiadó a „Hadikronika 1939–1945” című kiadványával a Különleges kivitelezésű könyvek kategória ezüst fokozatát érdemelte ki.

Isaszegi tábornok beszédét követően dr. Horváth Miklós hadtörténész, a kötet szerkesztője elevenítette fel a kiadvány létrejöttének körülményeit. Elmondta: a téma komoly kihívás elé állította a közreműködőket, de a csapatmunkának köszönhetően a végeredmény magas színvonalú lett.

Kiemelte, hogy a könyv megszületésében nélkülözhetetlen volt a HM Hadtörténelmi Intézet és Múzeum szerepvállalása, közreműködése.

Horváth Miklós ismertette a könyv tematikai felépítését, majd kitért azokra, az előző kiadványoknál már megszokott reprint mellékletekre, amelyekkel a szerkesztők ellátták a harmadik dobozkönyvet is. A térképeken kívül a 34 oldalpáron számos „zsebet” helyeztek el, amelyekbe mintegy kilencven korabeli dokumentum másolata került: zömében '56-os röplapok, igazolványok (például egy harcokosi-vezetői igazolvány), de szintén megtalálható benne Mecséri János, a megtorlások során kivégzett honvédtiszt tárgyalási jegyzőkönyve, az ítélet, illetve az annak végrehajtását igazoló dokumentum, továbbá egy '56-os nemzet-

őrkarszalag másolata. A kötet extra mellékletei közé tartozik a Magyar Honvéd és az Igazság című lapok egy-egy 1956-os példányának reprint változata is.

A könyv és a DVD-mellékletek képeinek zöme a HM Hadtörténelmi Intézet és Múzeum archívumából származik, de a készítőik válogattak vidéki múzeumok és a Fortepan online fotóarchívum anyagából is. A korabeli belügyi intézkedések, rendeletek és parancsok az Állambiztonsági Szolgálatok Történelmi Levéltárából származnak, míg a Magyar Nemzeti Digitális Archívum korabeli filmfelvételeket bocsátott a szerkesztők rendelkezésére. A kötet ugyanis három digitális mellékletet is kapott. Az egyikben emblemikus 1956-os dalok találhatóak az MH Légió Zenekar Veszprém tolmácsolásában, míg a két DVD-n stúdióbeszélgetések, dokumentumfilmek és korabeli felvételek szerepelnek. A Katonai Filmstúdió a beszélgetések levezetésére dr. Szakály Sándor történészt kérte fel, aki olyan neves szakértővel folytatott eszmecsere-t, mint dr. Horváth Miklós, dr. M. Kiss Sándor, dr. Okváth Imre, dr. Baráth Magdolna történészek és dr. Zinner Tibor jogtörténész.

Zárszavában Horváth Miklós nagyon hasznosnak ítélte a dobozkönyvet, amely a pedagógusok munkáját is segíti.

Vargha Tamás miniszterhelyettes a kötet címére utalva rámutatott

arra, hogy a remény és pokol szavak szimbolizálják mindazt, ami 1956. október 23. és november 4. között történt Magyarországon. Az október 23-i eseményeket követően ugyanis feléledt a remény, hogy több mint egy évtizednyi elnyomás után hazánk végre felszabadul a szovjet megszállók és hazai kiszolgálóik uralma alól. A szabadság érzése azonban gyorsan szertefoszlott; a november 4-i szovjet intervenciót követően a döbbenet és az elkéseredés lett úrrá az országban. Mégis ez az alig kéthetes időszak az egyik legszebb a magyar nemzet történelmében, amelynek érzését örökül kell hagyni az eljövendő nemzedékre.

– A legfontosabb, hogy ezt a könyvet adjuk oda gyerekeinknek, unokáinknak, hogy ők is olvassák, nézzék, forgassák, hiszen ezt az országot, a hazát, a nemzetet ők fogják utánunk tovább építeni – jelentette ki Vargha Tamás.

Minőségre törekedve

A GYŰJTŐ

EGY HÁLÁS TÉMA NÉHA KÖZELEBB VAN HOZZÁNK, MINT GONDOLNÁNK. A MAGYAR HONVÉD SZERKESZTŐSÉGÉTŐL MINDÖSSZE NÉHÁNY MÉTERRE DOLGOZIK SZIRÁKI SZABOLCS, A HM ZRÍNYI NONPROFIT KFT. RENDEZVÉNYTÁMOGATÓ OSZTÁLYÁNAK MENEDZSERE, AKINEK JELENTŐS MAGÁNGYŰJTEMÉNYE VAN AZ 1945 UTÁNI KATONAI LAP- ÉS KÖNYVKIADÁS TERMÉKEIBŐL.

– Mikor alakult ki a gyűjtési szenvedélyed?

– A könyvimádat gyerekkorom óta tart. Azóta dédelgetett álmom, hogy egyszer legyen egy nagy könyvtáram, és amikor azt mondom, hogy nagy, akkor tényleg nagyra gondolok. A gyűjtési szenvedély egyidős ezzel, persze nem kell komoly dolgokra gondolni. Akkoriban autómániás voltam, így a kocsik képét gyűjtöttem matricás albumba, de volt egy kisebb kollekción régi pénzekből is. Közéiskolában aztán elkezdett komolyan érdekelni a történelem. Nekiláttam beszerezni a jelentősebb szakkönyveket, és már a haditechnikai témájú kötetek

Miért harcol magyar honvéd

"A magyar nép elég erős lesz meg eddigi demokratikus vívmány"

felé is kacsintgattam. A Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem védelmi igazgatási szakán végeztem, az öt év alatt fertőződtem meg a katonai tematikájú kiadványok iránti rajongással. Miután lediplomáztam, azonnal ennél a cégnél helyezkedtem el, s így még közelebb kerültem a katonai sajtóhoz és a speciális kiadványokhoz. Elkezdtem célirányosan gyűjteni: a meghívóktól kezdve az okleveleken és a katonai sajtótermékeken át a Zrínyi Kiadó által megjelentetett könyvekig mindent.

– Ezek szerint mindenevő vagy...

– Szokták mondani, hogy a gyűjtőnél a kezdeti időszakban a mennyiség számít. Csak gyűjt, gyűjt, nem igazán szelektál. Nálam is így kezdődött, ráadásul egy ilyen szempontból szerencsésnek mondható időszakban. Itt a cégnél is voltak raktárkiürítések,

de jártam katonai könyvtárakba, ahol fillérékért lehetett beszerezni a feleslegessé vált köteteket. Sok idősebb kolléga is meglepett néhány kiadvánnyal, ezek különösen fontosak számomra, hiszen mindig járt melléjük valamilyen érdekes történet is a megjelentetés körülményeiről vagy előzményeiről. Egy idő után azonban rájöttem, hogy a gyűjtést muszáj szűkíteni. Hely, idő és forrás hiányában nem lehet mindent egyszerre gyűjteni a témában, Ezért úgy döntöttem, hogy kifejezetten csak azokra a kiadványokra koncentrálok, amelyek a mostani cég tevékenységéhez, vagy a jogelődökéhez köthetők. Olyanokra, amelyeket az itteni kreatív alkotás, az összeállítás pillanatától a nyomdába kerülésig a HM Zrínyi Nonprofit Kft. vagy elődei neve fémjelez. Magyar Honvéd, Honvéd Altiszti Folyóirat,

Honvédségi Szemle, az összes periodika, ami itt készül vagy készült, és természetesen a Zrínyi Kiadó kötetei.

– Mennyire tudtál visszamenni az időben, mi a legkorábban kiadott gyűjtésed?

– A Zrínyi Kiadó köteteinél az alapításig, 1951-ig. Persze előtte is működött katonai kiadó, de én kifejezetten az 1945 utáni időszakot céloztam meg. A második világháború befejezése mérföldkő volt nemcsak a történelemben, de a honvédség és a katonai sajtó életében is. Az azt megelőző időszakra egyébként külön gyűjtőkör specializálódott, s anyagait elég nehéz beszerezni, hiszen évtizedeken keresztül tiltólistán voltak, így elég kevés maradt fenn belőlük. Éppen ezért költséges hobbi is. A Magyar Honvéd esetében 1948-ból származik az első példányom, akkor jelent meg a

jogelőd, a Néphadsereg bemutatkozó száma, majd 1956-ban keresztelték át rövid időre Magyar Honvédra, ami aztán 1990-ben jelenhetett meg ismét ezen a néven. A katonai filmgyártás területéről – hiszen a társaságunkhoz tartozik ez a tevékenység is – szintén vannak megmentett „kincsek” a birtokomban, például 35 milliméteres filmszalagok, az 1990-es évek végétől pedig a ma már kuriózumnak számító VHS-kazetták. A legbővebb anyag azonban a Zrínyi Kiadó tevékenységéhez köthető.

– **Stílus tekintetében milyenek ezek a régi kiadványok?**

– Azt mindig az adott korszak ideológiája vagy annak hiánya szabta meg. Rengeteg belső terjesztésű, csak a honvédségnek szánt felkészítő, tájékoztató anyagom van a rendszerváltás előtti időszakból, amelyek jellemzően propaganda céllal készültek. Remek kordokumentumoknak tekinthetjük ezeket. De akadnak történelmi témájú kiadványok is, akár a szabadságharcról vagy Pákozdról, amelyek az akkori honvédségi állomány látókörének szélesítését voltak hivatva szolgálni. Ezekre sokkal nehezebb rábukkanni, mint a külső terjesztésre szánt kiadványokra, bár ott

is akadnak olyanok, amelyek annyira alacsony példányszámban jelentek meg, hogy vadászni kell rájuk. Érdekesség, hogy bizonyos korszakokban az 50–60 ezres példányszámok teljesen megszokottak voltak, így az sem meglepő, hogy például egy 2000 példányban kiadott kötetre mondjuk az 1960-as évekből ennyire nehéz rábukkanni.

– **Milyen a gyűjtemény összetétele az újságok, magazinok esetében?**

– Az 1948-as első Néphadsereget már említettem. Az 1950-es évekből vannak Honvéd folyóirataim; ez a mai Honvédségi Szemle egyik lapelődje volt. Természetesen birtokomban van a Magyar Honvéd 1990-es első száma, de ennél sokkal értékesebb annak próbaszáma, ami szintén a gyűjtemény része. A legtöbb példány a mához közelebb eső időszakból származik, s ahogy távolodunk időben, egyre töredékesebb a lista. Az 1956-ban kiadott Magyar Honvéd tizenegy példányszámából kilenc szintén a gyűjtemény darabja. A legelső és a november 2-án megjelent lap hiányzik, most ezt keresem. Óriási, 50 ezres példányszámban jelent meg annak idején, mégis nehéz hozzájutni.

– **Az ára miatt?**

– Nem, az ára egész barátinak mondható, jellemzően 1000 forint körüli összegekről beszélünk. Az egyik Honvédra most lehet licitálni, 5000 forint környékén áll az összeg; no, ezt egy kicsit már túlzásnak érzem.

– **Honnan lehetett megszerezni az 1948-as Néphadsereg első számát? Hogyan gyarapszik a gyűjtemény?**

– Barátoktól, ismerősöktől kaptam sok mindent, de rendszeresen részt veszek különböző börzéken, ahol csere alapon vagy pénzért be lehet szerezni igazi ingyencégeket is. A gyűjtésem első időszakában elsősorban szanálásra váró anyagokat szereztem be, könyvtár-átszervezéseknél, irodapakolásnál, de ha kellett, kicsit szemtelen is voltam. Egy alkalommal egy megbeszélésen vettem részt, amikor megpillantottam az irodában egy könyvet, amire régóta fáj a fogam. A tanácskozás után egyszerűen megkérdeztem a házigazdát, szüksége van-e a kötetre, mert ha nincs, szívesen magammal vinném. Úgy is lett. Próbálok mindenfelé nyitott szemmel járni, rengeteg anyagot így szereztem be teljesen ingyen. Sokáig idegenkedtem az online aukciós felületektől, de mára elfogadtam, hogy a színtér a fizikai valóságból áttevődött a virtuális térbe, így most már azokat is figyelemmel kísérem. A múltkor éppen egy ilyen aukción szereztem be egy 1956-os, repülő-örvostannal foglalkozó kiadványt. Ennek a kötetnek külön érdekessége, hogy 1956. október elsején zárták le a kéziratot. Akkoriban a Vörös Csillag Nyomdában készültek a kiadványok, viszont az impresszumban már Október 23-a Nyomda néven került be, s ugyanez a nyomda 1957. január elsejétől már Zrínyi Nyomda néven működött. Egy darabka történelem tárul fel az impresszumban, amely csak növeli a kötet értékét.

– Van olyan kiadvány, amelyre nagyon fáj a fogad, vadászol rá, de nem tudod beszerezni?

– Persze. Komikus, de egyáltalán nem régi anyagról van szó, ráadásul ez is saját kiadványunk. Hermann Róbert Az 1848–49-es szabadságharc nagy csatái című, 2004-ben megjelent kötetéről van szó. Folyamatosan keresem, hol bukkan fel, de egyelőre nem sikerült belebotlanom. Hermann Róbert egy kiemelt szakterület kiemelkedő kutatója, kötete rendkívül hasznos és használható szakanyag, nem csoda, hogy elkapkodták a könyvét. Aki pedig beszerezte, nem akar tőle megválni. Célzatosan egyébként ritkán keresek, inkább nézeledöm, figyelek. Ha bemegyek egy antikváriumba, nagy valószínűséggel látok majd olyasmit, amit meg fogok venni.

– Mire vagy a legbüszkébb a magángyűjteményedből?

– Számítottam erre a kérdésre, és törtem is a fejem a válaszon. Az egész gyűjteményre büszke vagyok,

de ha ki kellene emelnem néhány kiadványt, akkor az '56-os Magyar Honvédotokat említeném, valamint a mini könyveket. Kevesen tudják, de a katonai könyvkiadó is beszállt az 1970-es, 1980-as évek örületébe, amikor kis, pár centiméteres, miniatürizált köteteket adtak ki. Ez nyomdai szempontból is értéket képvisel, hiszen vagy eleve ilyen méretben szerkesztették és nyomták, vagy egy hagyományos, normál kiadású könyvet kicsinyítettek le. Mindkét esetben óriási munkáról van szó. Ami a szívemhez legközelebb áll, az a magyar űrrepülés történetéről szóló mini kiadvány. Védőborítóval és díszdobozzal jelent meg, de ennél is jobban növeli az értékét, hogy a könyv elején megtalálható az 1978–80-as űrprogram két magyar űrhajósának, Farkas Bertalannak és Magyarai Bélának a korabeli dedikálása. Büszke vagyok a számozott kiadványaimra is. Annak idején szokás volt, hogy mondjuk egy hatezer példányban megjelent kötet első pár száz példá-

nyát sorszámossal látták el. Van olyan kötetem is, ami a 0001-es számot viseli, ami elég szépen növeli a könyv eszmei értékét.

– Hány darabból áll most a gyűjtemény?

– Több ezerből, de egyelőre csak pár száz kiadványt tudtam katalogizálni, a többi dobozoltva van. A gyűjteménybe a brosúrától a díszalbumig nagyon sok minden beletartozik, többek között a már említett VHS-kazeták, 35 milliméteres filmtekercsek, korabeli grafikai eszközök, tusok, régi vonalzó, amelyekkel a plakátokat, tablókat, meghívókat tervezték és kiviteleztek egykor. Mostanában már a minőségi gyűjtés híve vagyok a mennyiség helyett.

– Hol tárolod a kiadványokat?

– Szerencsés helyzetben vagyok, a Zrínyi Nonprofit Kft. telephelyén van egy fűtött, száraz raktárrész, de ott is véges a hely. Mostanában értem el arra a pontra, hogy szűkíteni kell a gyűjteményt, és a jó állapotban lévő, valóban értéket képviselő példányok t meg g i .

– Van távlati terved a kollekciónál?

– Teljessé tenni természetesen soha nem sikerülhet, de törekszem rá. Ha összegyűlnék még a fontos, hiányzó anyagok, és sikerül katalogizálnom a gyűjteményt, szeretném, ha valahol létrejöhetne egy állandó kiállítás a magyar katonai sajtó 1945 utáni történetéből. Kisebb tárlatok már voltak, de nagyobb, szélesebb spektrumot bemutató kiállítás még nincs. Nagyon szeretném, ha egyszer ez megvalósulna. Addig még sokat kell dolgoznom, de van motivációm. Idősebb barátaim, kollégáim szokták mondogatni: te még fiatal vagy, lesz időd mindent összeszedni. A próféta szóljon belőlük...

Katonás segítség

Közúti balesetnél nyújtottak segítséget a határon szolgáló katonai rendészek. Az 55-ös főúton, Mórahalom és Domaszék között egy kamion elsodort egy kerékpárost, aki az út melletti vízesárokba esett. A katonai rendészek – Filkor Gergely főtörzsőrmester, Balogh József főtörzsőrmester, Házi János főtörzsőrmester és Uhlár Pál törzsőrmester – a baleset utáni percekben érkeztek oda, és azonnal biztosították a helyszínt, miközben rádióon jelezték a történeteket az MH Alföldi Ideiglenes Alkalmi Kötelék harcvezető központjának; a mentőket és a rendőrséget onnan értesítették a kollégáik. Mivel a katonai rendészek nem tudhatták, hogy pontosan milyen sérüléseket szenvedett a kerékpáros, ezért nem mozdították, hanem betakarták, megnyugtatták és folyamatosan beszéltek hozzá. Amikor megérkeztek a rendőrök és a mentők, a katonai rendészek átadták a helyszínt, és segítettek a mentőszolgálat munkatársainak a sérült kiemelésében.

Cs. Sárkány Beáta hadnagy; fotó: Dósa Eszter őrmester

Születésnap kiemelt

Századik születésnapja alkalmából köszöntötte Tóvizi Kálmán nyugállományú alezredest Vanyur Tibor ezredes, az MH Katonai Igazgatási és Központi Nyilvántartó Parancsnokság (MH KIKNYP) parancsnoka, Ignáth Tibor alezredes, az MH KIKNYP budapesti központjának parancsnoka, Tóth László ezredes, az MH Geoinformációs Szolgálat főnöke és Szabó Béla nyugállományú alezredes, az MH Budapesti Nyugállományúak Klubjának titkára. Az ünnepelt 1939-ben kezdte katonai pályafutását a győri 5. tüzérezrednél. A hadseregben térképésztiszi szakképzést szerzett, amelyet az akkori Honvéd Térképészeti Intézetben kamatoztatott. Bemérőtisztként

kezdte, később térképészeti technikusként is dolgozott. Változatos pályája során olyan feladatok végrehajtásában vett részt, amelyek ma is meghatározóak a katonai térképészek szakmai munkájában. 1972-ben alezredesként vonult nyugalomra.

Kép és szöveg: Heszler Ramóna Petra

IN MEMORIAM

Október 2-én és november 11-én elhunyt:

Krajcsovics István ny. ezredes, a Magyar Honvédség halottja (72), Bartha Sándor ny. ezredes (87), dr. Altmann István ny. ezredes (90), dr. Bárány Gyula ny. alezredes (81), Gábor József ny. alezredes (89), Kövesdi Sándor ny. alezredes (81), Lányi János ny. alezredes (83), Varga Gyula ny. alezredes (83), Virág Ferenc ny. alezredes (91), Matics Gábor ny. alezredes (85), Drobina József ny. alezredes (86), Fazekas Imre ny. alezredes (86), Fejes János ny. alezredes (93), Horváth Elemér ny. alezredes (65), Kajtár Vilmos ny. alezredes (90), Kovács József ny. alezredes (75), Majdán Pál ny. alezredes (93), Rádi László ny. alezredes (87), Szarvas Sándor ny. alezredes (85), Deák István ny. őrnagy (89), Szüts Imre ny. őrnagy (87), Zelei András

ny. őrnagy (86), dr. Horváth István ny. őrnagy (70), Erdős József ny. őrnagy (76), Fekete Béla ny. őrnagy (69), Mihály János ny. őrnagy (86), Jakubovics Pál ny. őrnagy (88), Rózsa-Hangácsi Gyula ny. őrnagy (66), Mikó Barát István ny. százados (86), Kovács József ny. főhadnagy (88), Haraga József ny. főhadnagy (75), Szigeti László ny. törzsszászlós (87), Kállai Bálint ny. törzsszászlós (82), K. Nagy István ny. törzsszászlós (88), Kovács János ny. törzsszászlós (88), Dani Sándor ny. zászlós (76), Povelka József ny. zászlós (86), Révész József ny. főtörzsőrmester (65), Horváth Jánosné ny. közalkalmazott (85), Szigethy Mihály ny. közalkalmazott (90), Szücsi Jánosné ny. közalkalmazott (72), Mészáros Zoltánné ny. közalkalmazott (88), Simon Elemér ny. közalkalmazott (88).

EMLÉKÜKET KEGYELETTEL MEGŐRIZZÜK.

KARÁCSONYI MEGLEPETÉS HÁROM DOBOZKÖNYV

KORABELI DOKUMENTUM RE-PRINT MELLÉKLETTEL!

EGYÜTTES
MEGVÁSÁRLÁSA
ESETÉN

HM ZRÍNYI
TERKÉPÉSZETI ÉS KOMMUNIKÁCIÓS
SZOLGÁLTATÓ KÖZHASZNÚ NONPROFIT KFT.

Zrínyi Kiadó –
HM Zrínyi Nonprofit Kft.

1087 Budapest, Kerepesi út 29/B

Nyitva tartás:

hétfő – péntek 9.00 – 15.00

Győr Edina, Bartha Cynthia

Tel.: 06 1 459 5373

E-mail: gyoredina@armedia.hu, cinti@armedia.hu

41.700 FT HELYETT
KEDVEZMÉNYES ÁR
25.000 FT.

HONVEDELEM.HU

A KATONAI HÍRPORTÁL

*Látogasson el
hozzánk!*

**FOTÓK, VIDEÓK,
HAZAI ÉS KÜLFÖLDI HÍREK, SPORT,
INTERJÚK ÉS MÉG
RENGETEG ÉRDEKESSÉG!**

